

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX APRIL - BALANDŽIO 13, 1995 Nr. 14

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

Kėlės Kristus mirtis krito. Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

Velykos, 1995

Mieli Broliai, Sesės!

Daugelis mūsų Kristaus prisikėlimo džiaugsmą išgyvename tik Velykų dieną. Mes tikime, kad Kristus, nugalėjęs nuodėmę ir jos pasėką – mirtį, garbingai prisikėlė ir grįžo į dangišką garbę *"paruošti mums vietas"* (Jn. 14:1-2), tačiau pamirštame, jog jis savo Dvasios galia pasiliko su mumis ir čia žemėje, kad dalyvauja mūsų kasdieniniame gyvenime. *"Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos."* (Mt 28:29)

Daugeliui mūsų kasdieninis, realus gyvenimas nėra joks džiugus velykinis aleliuja, o greičiau vargingas darbas, įtampa šeimoje, rytdienos netikrovė – asmeninė ar tautos. Daugelis krikščionišką gyvenimą suvokiame, kaip atsidavimą Dievo valiai, kantriai nešti savo kryželį, kad galėtume išganyti sielą. Bet tai yra klaidinga krikščioniška laikysena, nes pabrėžiama tik negatyvi Gerosios naujienos pusė.

Kristaus pergalė prieš nuodėmę ir mirtį, jo grįžimas į dangišką garbę ir sykiu pasilikimas su mumis čia žemėje (cfr. Jn. 14:17) turėtų mums būti *nuolatinio* džiaugsmo, paguodos ir krikščioniškos vilties šaltiniu. Prisikėlęs Kristus yra visuomet su mumis, mus guodžias, stiprinantis, įprasminantis kiekvieną mūsų gyvenimo skausmą ir džiaugsmą. Savo Guodėją, Šventąją Dvasią jis mums teikia ne vien per Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentus, bet nuolat, kiekvieną dieną *"jis yra pas mus ir su mumis"* (cfr. Jn. 14-17). Parafrazuojant žymųjį Anglijos rašytoją filosofą Chesterton, ne Krikščionybė yra kalta, kad tiek mažai velykinio džiaugsmo mūsų gyvenime, o mes patys, kadangi niekuomet nebandėm pasinaudoti mums palikta prisikėlusio Kristaus galia.

Sekmadienį po sekmadienio Bažnyčia mums primena apaštalo Pauliaus žodžius: *"Trokštu pažinti jį, jo prisikėlimo galybę ir bendravimą jo kentėjimuose"* (Fil. 3:10). II Vatikano susirinkimas, siekdamas išryškinti prisikėlusio Kristaus palaimingąją galią mūsų kasdieniniame gyvenime ne vien sielai, bet ir kūnui, sakramentą "Paskutinis patepimas" pavadino ligonių sakramentu. Švento aliejaus patepimu ir kunigo malda Bažnyčia paveda ligonį kentėjusiam ir išaukštintam Viešpačiui, prašydama, kad Kristus palengvintų jo skausmus, prikeltų iš ligos lovos ir jį išganytų. Prisikėlusio Išganytojo gydomąją galią Bažnyčia kviečia pasinaudoti ne vien sunkia fizine liga sergančius, bet ir kiekvieną "sveiką" krikščionį.

Gydytoja Birutė Žemaitytė, jau 17-tus metus dirbanti Alytaus ligoninėje reanimacijos skyriuje ką tik atspausdintame dienoraštyje "Palydėsiu į tėvo namus" iš kasdieninio gyvenimo ligoninėje paimtais pavyzdžiais aprašo, kaip Ligonų sakramentas sergančiam gražina ne tik sielos ramybę, bet labai dažnai padeda nugalėti ir fizinę ligą. "Gydanti Viešpaties galybė, rašo ji, aplankė ne tik šį (mirštantį, P.B.), bet ir kitą ligonį. Nuostabu! Stebuklas! Ligonis akyse ėmė gerėti... Didelis buvo jo džiaugsmas ir dėkingumas. Kiekvieno aplankymo metu jis dėkojo už pagalbą, o ypač už sudarytą galimybę gauti sakramentinį sustiprinimą. Ligonį prašiau... – "Kai grįšit į savo aplinką, aiškinkit visiems žmonėms, kad Kristus pas ligonį ateina jo sustiprinti arba pagydyti." (37 p.)

Jei tiek mažai velykinio džiaugsmo mūsų kasdieniniame gyvenime, gal būt todėl, kad mes gyvename tikėjimu, kurį, išpažįstame lūpomis. Būti krikščioniu – tai gyventi prisikėlusio Jėzaus Kristaus dvasia. *"Aš gyvenu, tačiau nebe aš"*, o gyvena manyje Kristus" skelbia apaštalas šventas Paulius (Gal. 2:20)

Džiugaus, visą mūsų kasdieninį gyvenimą apimančio velykinio aleliuja linkiu visiems, gyvenantiems išeivijoje ir Tėvynėje.

Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM.

KRISTAUS ATSIMAINYMAS. Albinas Elskus. Mozaika, 1987 m.

"LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA" PRISTATYTA NOBELIO TAIKOS PREMIJAI

Sovietinio laikotarpio pagrindinio leidinio "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" pristatytas Nobelio taikos premijai. Aukštam apdovanojimui šį išskirtinį lietuvių raštijos istorijoje leidinį pateikė Lietuvos Jungtinių Tautų asociacija ir Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Gautas pranešimas, jog pristatymas priimtas.

Nuo 1973 metų "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" buvo rengiama ir leidžiama pagrindinė daugelio pasižventusių, bebaimių žmonių. Pirmasis Kronikos redaktorius ir leidėjas buvo kunigas Sigitas Tamkevičius, o svarbiausia jo talkininkė – sesuo Elena Šuliuskaitė.

Kronikoje buvo skelbia-

ma apie neteisėtus sovietinės okupacinės valdžios veiksmus Bažnyčios ir tikinčiųjų atžvilgiu. Daug leidinio autorių ir platintojų buvo suimti ir nuteisti, 1989 metais buvo suimtas ir Kronikos redaktorius kun. Sigitas Tamkevičius. Redagavimą tęsė kunigas Jonas Boruta. Per 18 metų sovietiniam saugumui taip ir nepavyko sustabdyti Kronikos leidimo bei platinimo.

Nobelio taikos premijai pristatyta "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" jau yra gavusi Nobelio premijos laureato poeto Česlovo Milošo rekomendaciją. Antrosios reikalingos rekomendacijos laukiama iš Tibeto dvasinio vadovo Dalailamos.

(ELTA)

Čiurlionio konkursas vyks rugsėjo mėnesį

Lietuvos Kultūros ministerija praneša, kad tarptautinis M.K.Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas planuojamas surengti š.m. rugsėjo mėnesį.

M.K.Čiurlionio vardo pianistų konkursai Lietuvoje buvo rengiami kas ketveri metai nuo 1967 metų. Tarptautiniu pianistų ir vargonininkų konkursu jis tapo 1991 metais, kai jame kartu su Lietuvos atlikėjais dalyvavo JAV, Izraelio ir kitų šalių muzikantai. Įgijęs tarptautinį pripažinimą, konkursas 1994 metų balandžio 30 dieną buvo priimtas į Pasaulio Tarptautinių Muzikos Konkursų Federaciją ir tapo 94-uju jos nariu.

(ELTA)

**Mieli DIRVOS skaitytojai,
bendradarbiai, rėmėjai, talkininkai!**

Sveikiname Jus su Kristaus prisikėlimo švente – Velykomis. Telydi Jus nuolat pavasariška giedra ir visokeriopa sėkmė Jūsų gyvenimo kelyje. Visiems Jums stiprios sveikatos ir ilgų metų!

Jūsų

DIRVA ir VILTIES draugija

Girdėta iš Vilniaus

• **POLITINIAIS KALINIAIS BUS PASIRŪPINTA.** Artimiausiu metu Vyriausybei svarstyti turėtų būti pateiktas nutarimo projektas dėl reabilituotų politinių kalinių kompensacijų, išmokėtų už tremtį ir pervestų į sąskaitas taupomajame banke nuo 1991 metų vasario 27 d. iki 1991 m. gruodžio 1 d., indeksavimo. Pasak Vyriausybės kanceliarijos konsultantės Nijolės Kundrotienės, vieniems žmonėms šios kompensacijos buvo išmokėtos iki 1991 metų vasario 26 dienos, kitiems – po šios datos. Pirmiesiems kompensacijos buvo pervestos į sąskaitas taupomajame banke, paverstos į litus ir indeksuotos 10 kartų. Antriesiems – nebuvo indeksuotos. Finansų ministerijos rengiamame nutarime bus siūloma leisti 10 kartų indeksuoti kompensacijas, paskirtas nuo 1991 metų vasario 27 iki gruodžio 1 dienos, kadangi per šį laikotarpį jas gavę žmonės nukentėjo labiausiai: tada buvo mokama 50 rb už vieną tremtyje išbūtą mėnesį (nuo gruodžio 1 dienos jau buvo mokama po 250 rb). Kaip žinoma, vasario 9 dieną Vyriausybė priėmė nutarimą "Dėl gyventojų santaupų atkūrimo ir kompensacijų išmokėjimo 1995 metais". Pagal jį reabilituotiems politiniams kaliniams nuo šių metų liepos 1 d. bus išmokama ne daugiau kaip 250 Lt pagal kiekvieną sąskaitą. Ši grupė žmonių buvo išskirta tik šiame nutarime, o anksčiau politiniams kaliniams mokamų kompensacijų sumos dydis priklausė nuo to, ar jie buvo I-II grupės invalidai, ar pensinio amžiaus sulaukę asmenys.

(ELTA)

• **PASKIRSTYTOS LĖŠOS TREMTINIŲ BUTAMS STATYTI.** 1995 metų valstybės biudžete 3,1 milijono litų skirta statyti butus grįžtančioms į Lietuvą reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių šeimoms. Šios lėšos taip pat gali būti panaudotos butams rekonstruoti arba remontuoti, negyvenamosioms patalpoms pertvarkyti į butus, privatiems gyvenamiesiems namams ar butams pirkti. Lietuvos Vyriausybė šias lėšas paskirstė miestų ir rajonų valdyboms. Daugiausia asignavimų – 320 tūkstančių litų – skirta Kauno miestui. Už juos planuojama šiais metais atiduoti naudoti 6 butus. Iš rajonų daugiausia asignavimų skiriama Raseinių (150 tūkst. litų), Mažeikių (130 tūkst. litų) ir Plungės (120 tūkst. litų) rajonams. Iš viso už 1995 metų Lietuvos valstybės biudžetą politinių kalinių ir tremtinių butams statyti skirtas lėšas galima pastatyti daugiau kaip 8 tūkstančius kvadratinį metrų bendrojo ploto, iš kurių šiemet planuojama atiduoti naudoti apie 7 tūkstančius kvadratinį metrų, arba 133 butus. Šių metų pradžioje įskaitoje gyvenamosiomis patalpomis aprūpinti buvo 833 politinių kalinių ir tremtinių šeimos. (ELTA)

• **APYGARDOS TEISMAS ATMETĖ APELIACINĮ V. LANDSBERGIO SKUNDĄ.** Balandžio 3 Vilniaus apygardos teismas atmetė apeliacinį Vytauto Landsbergio skundą ir paliko galioti vasario 8 d. priimtą Vilniaus antrojo apylinkės teismo nuosprendį – V. Landsbergis vėl pripažintas kaltu dėl premjero garbės ir orumo įžeidimo.

Primename, kad 1994 metų rugpjūčio mėnesį spaudos konferencijoje, kalbėdamas apie mūsų šalyje vykdomą privatizavimą, V. Landsbergis pasakė: "Pamanykite, jeigu premjeras pasirašo parduoti "Literatų svetainę" už 4 tūkstančius litų, tai kas gali paneigti galimybę, kad jis porą šimtų tūkstančių turi kišenėje už tai". Anksčiau bylą nagrinėjęs Vilniaus miesto antrosios apylinkės teismas įpareigojo V. Landsbergį per Lietuvos radiją paneigti tikrovės neatitinkančius teiginius bei atlyginti ieškovui moralinę žalą – 6000 litų.

V. Landsbergis teigė, kad apylinkės teismas nebuvo bešališkas. Jo žiniomis, bylą nagrinėjusiai teisėjai M. Galdikienei kovo mėnesį buvo paskirtas butas Vilniuje. Ant buto skyrimo rašto parašyta: suderinta – Ministras Pirmininkas. Žmogus, laukiantis buto iš Vyriausybės, neturėjo teisės jauti byloje, kurioje ieškovu buvo Vyriausybės vadovas, mano V. Landsbergis.

Teismo posėdyje dalyvavę liudininkais pakviesti Vyriausybės specialistai, sprendžiantys privatizavimo klausimus, sakė nematę jokio pažeidimo, kad "Literatų svetainė" ir dar trys objektai, suskaldžius viešojo maitinimo įmonę "Vilanta" į atskirus gabalus ir sukaupus akcinį kapitalą kaip tik tuose keliuose objektuose, tapo privačiais (akcinis kapitalas juose viršijo valstybionį).

Be to V. Landsbergis sakė, kad jo pasakytame sakinyje nebuvo jokio teiginio, tik kvietimas pamąstyti apie vykdomą privatizavimo politiką. A. Šlezevičiaus advokatas tvirtino, kad besiklausantys profesoriaus suprato, jog kaltinamas pats premjeras.

Vilniaus apygardos nuosprendį V. Landsbergis ketina kasacine tvarka apskūsti Apeliaciniam teismui.

Per teismą išieškotus 6 tūkstančius litų A. Šlezevičius pirmadienį paprašė pervesti į Lietuvos vaikų fondo sąskaitą.

• **SUSITARTA DĖL ZOKNIŲ AEROUOSTO REKONSTRUKCIJOS.** Kovo 31 Šiaulių miesto savivaldybė, "Zoknių aerouosto" bendrovė bei "Philips" regiono direktorius pasirašė sutartį dėl 29 mln. dolerių vertės projekto įgyvendinimo atnaujinant Zoknių aerouostą.

TRUMPAI

• Japonijos teisingumo organai toliau tęsia budistų sektos "Aum Shirikyo" (Aukščiausia Tiesa) vadovų gaudymą. Ši pavojinga sekta, vadovaujama "Jo šventenybės, viešpaties Shoko Asahara", kuris yra iš naujo atgimęs buvęs Egipto faraonas, statęs piramides, įsitikinusi, kad 1997 m. įvyks pasaulio galas. Policija išaiškino visoje Japonijoje 25 nuodingų dujų laboratorijas, konfiskavo įvairių chemikalų, rado apie 8 mil. dol. pinigais ir 10 kilogramų gryno aukso. Gajos persekiojimas prasidėjo po Tokijo miesto požeminio traukinio tunelyje atsiradusių nervus žalojančių nuodingų dujų, nuo kurių žuvo 12 žmonių ir 5,000 buvo sužalotų. Kulto vadovai, kaip skelbia japonų spauda, užsiėmė ir žmonių grobimu ir kalinimu, skiepydami savo nariams paklusnumą kankinimais ir prievartavimais. Jau pernai viename japonų kaime buvo

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

pasklidusios keistos dujos, nuo kurių septyni žmonės mirė ir 47 pateko į ligoninę.

• Egipte arabų užsienio reikalų ministrai paminėjo 50 metų sukaktį nuo Arabų Lygos organizacijos įsteigimo.

• Pilietinis karas prasidėjo Afrikos Burundi valstybėje. Tūkstančiai pabėgėlių perėina kaimyninių šalių sienas. Kovose žuvo trys Belgijos piliečiai. Kaimyninėje Ruandoje valdžia kalėjimuose neburi vietos hutų genties kalinams. Vienoje celėje, kurioje normaliai buvo laikoma 10 kalinių, buvo sugrūsta 70. Iš jų 22 celėje užtroško.

• Buves JAV prezidentas Jimmy Carter išprašė Nigerijos diktatoriaus, kad jis paleistų iš kalėjimo ankstyvesnį Nigerijos valdovą gen. Obasanjo. Jis buvo vienintelis karinis diktatorius, kuris perleido valdžią demokratiškai

išrinktai vyriausybei. Dabar jis bus laikomas namų arešte.

• Alžiro Islamo Išganymo armija išsirinko naują vadą, musulmonų dvasiškį Madani Merzak. Jo teroristų grupės toliau žudo užsieniečius, nuosaikius žurnalistus ir moderniais rūbais vilkinčias moteris.

• Vengrija pripažino dabartinę sieną su Slovakija. Ši viešai pažadėjo gerbti savo teritorijoje gyvenančių 600,000 vengrų teises.

• Singapore mirties bausmė buvo nuteista šeimos tarnaitė, atvykusi iš Filipinų. Tas sukėlė Filipinuose piktas riaušes. Filipinų valdžia atšaukė iš Singapuro savo ambasadorių, Singapuras atsiųgino tuo pačiu.

• Kašmiro provincijoje musulmonų laisvės kovotojai nušovė 10 Indijos kareivių.

• Palestinos taikos procesą vėl apsunkino stiprus sprogimas Izraelio okupuotoje teritorijoje. Išaiškinta, kad Hamas organizacijos, kuri priešinas taikai su Izraeliu, pastate sprogo galinga bomba, žuvo vienas iš svarbiausių tos grupės vadovų.

• Kinijos centrinis valdžios bankas pašalino 10 vadovų ir daug kitų finansinių įstaigų viršininkų, nes jie nepaklausė valdžios įvestos paskolų varžymo politikos.

• Ponia Hillary Clinton su dukra aplankė Pakistaną, Indiją ir Nepalą. Ji kalbėjo apie moterų teises ir pareigas šeimai ir valstybei.

• Kovo pabaigoje JAV opinijos tyrinėjimai parodė, jog prezidentas Clintonas yra geresnis vidurinėsios klasės draugas negu Kongresas. "Washington Post" ir ABC TV tyrimai parodė, jog 52 nuoš. amerikiečių pasisakė už Clintoną (prieš du mėnesius Clintonas gavo 41 nuoš., o Kongresas – 49). Kovo pabaigoje Kongresas tegavo 38 nuoš.

• Vokiečių oro linija Lufthansa paskelbė pernai turėjusi 189 mil. dol. pelno, pirmąsyk po 1990 m.

• Indijos vyriausybė paskelbė kovo 15 naują biudžetą, kuriame daugiau lėšų skiriama kovai prieš skurdą. Kritikai nurodo, kad tų lėšų nebus gana skurdui palengvinti, tačiau padės Kongreso partijai privilioti daugiau balsų ateinančiuose rinkimuose.

• Balandžio 23 Prancūzijoje bus prezidento rinkimai. Šiuo metu stipriausiu kandidatu laikomas Jacques Chirac. Tai patyręs politikas, buvęs premjeru 1974-76 metais

Projektą remia Lietuvos ir Didžiosios Britanijos Vyriausybės 85 proc. jo vertės finansuoja vienas didžiausių Anglijos bankų "Midland Bank" skyręs 26 mln. dolerių. Paskolos grąžinimo laikas 9.5 metai, palūkanos 8.37 nuošimčiai. Likusius 15 proc. turėtų padengti Lietuvos pusė.

Zoknių aerouostas turėtų būti atnaujintas taip, kad jis po vienerių metų atitiktų Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos keliamus reikalavimus. Per 120 dienų numatoma baigti aerouosto rekonstravimo darbus, o nuo rugsėjo pradžios pradėti statybas.

-er-

• **PAŠVENTINTAS KUNIGO ALFONSO LIPNIŲNO KAMBARYS.** Penktadienį Panevėžyje, A. Lipniūno vidurinėje mokykloje pašventintas šio iškilaus kunigo, jaunimo draugo, profesoriaus, Štuthofio kalinio atminimui skirtas kambarys. Kovo mėnesį plačiai minimos Alfonso Lipniūno gimimo 90-sios ir mirties 50-osios metinės. Panevėžyje yra įkurtas Alfonso Lipniūno kultūros centras, jo vardu pasivadinti pareiškė norą Panevėžio 16-oji vidurinė mokykla. Nuo šiol čia bus ir Alfonso Lipniūno kambarys. Jame įrengta nedidelė fotografijų ir dokumentų ekspozicija, tarp jų ir paties Lipniūno pieštas jo tėviškės namas. Kambario viduryje – senoviškas medinis stalas, prie kurio sudės moksleiviai apmąstymo valandai. Kunigo Alfonso Lipniūno kambarį pašventino Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas.

• **MINIMALUS DARBO UŽMOKESTIS – 25 DOLERIAI.** Statistikos departamento duomenimis, šių metų vasario mėnesį minimalus darbo užmokestis Lietuvoje buvo 25 JAV doleriai, Latvijoje – 51,76 dolerio, o Estijoje – 36,96 dolerio. Baltarusijoje minimalus atlyginimas vasario mėnesį buvo tik 2,57 JAV dolerio.

Priskaičiuotasis vidutinis darbo užmokestis šių metų vasarį Lietuvoje sudarė 109,68 JAV dolerio, Latvijoje – 164,10 dolerio, Estijoje per praėjusių metų ketvirtį – 172,14 JAV dolerio, Baltarusijoje tik 33,23 dolerio.

• **TARPTAUTINIS AUDITAS "LITIMPEKS BANKE".** "Litimpeks bankas", siekiantis, kad jo veiklos ataskaitos atitiktų tarptautinius reikalavimus, buvo pasikvietęs užsienio auditorius. Šiomis dienomis garsi Danijos tarptautinio audito firma "KPMG C.Jespersen" po keleto mėnesių trukusio tyrimo pateikė savo išvadą. Tyrimas atliktas pagal griežtas tarptautinio audito taisykles.

Kaip pasakė "Litimpeks banko" valdybos pirmininkas Gintautas Preidys, tarptautinis auditas banke dirba jau antri metai. Išsamus 1994 metų banko sąskaitų auditas atliktas pagal visus audito standartus. Pasak B. Preidžio, banko veiklos rezultatai – tai realybės suvokimas šių dienų bankininkystėje. Audito išvados bus pateiktos svarstyti banko akcininkams jų susirinkime.

• **VYRIAUSYBĖ SIŪLO SUGRIEŽTINTI BAUSMES.** Lietuvos Respublikos Vyriausybė kreipėsi į Seimą, prašydama papildyti Baudžiamojo kodekso 271-ą ir 272-ą straipsnius ir sugriežtinti bausmes už bet kurio automobilio grobimą, Eltai pranešė Vyriausybės informacijos centras.

Prašymo projekte siūloma už automobilio grobimą skirti laisvės atėmimą nuo ketverių iki aštuonerių metų.

ELTA.

(Nukelta į 9 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiuro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PARTIZANŲ DAINŲ ATGARSIAI

Juozas Žygas

Jų dainų koncertai jau praeityje, gaila, kad juos išgirsti tegalėjo tik didesnieji lietuvių telkiniai. Gal buvo kiek netikslu, jų pasirodymus vadinti "koncertais". Tie, kurie tikėjosi koncerto, tai, galbūt, galėjo nusivilti. Nes tai nebuvo koncertas, toks kaip mes didžiumoje suprantame, bet, jų žodžiais, "kalbėjimas ir širdies į širdį". Tie, kurie tenorėjo tik gyvus buvusius partizanus pamatyti ir juos išgirsti – tai buvo tikra "susitarinimo šventė". Mes juos ir jie mus supratome. Tai nebuvo, kaip dažniausiai atsitinka, "jie ir mes", bet tikrai "Mes"!

Manau, kad nuotaikos visur panašios, kaip ir Chicagoje buvo. Kiekviena jų daina ir žodis, buvo su dėmesiu išklausytas ir nuosirdžiomis katutėmis palydėtas. Jautresniais momentais, salėje vien kukčiojimai tesigirdėjo. Ne vien tik moterys, bet ir vyrai verkė. Per pertrauką ir po koncerto, vienintelį nusiskundimą tegirdėjau, kad nosinių neužtenkamai turėjo. Žinoma, jeigu jie ir jų dainos būtų kaip "Armonikos" buvusios – tai koncertas didelio pasisekimo nebūtų turėjęs. Jie ne tik dainavo, bet ir savo pergyvenimus bei kančias, trumpais ir aiškiais sakiniais mums perdavė. Kalbėdamas apie kančias ir pergyvenimus prisiminė, kad dabar Lietuvoje net su išeivijos pagalba, bandoma istoriją klastoti. Kuomet paminėjo liūdno atminties "Istoriją", tai visa salė pritardama jo žodžiams, prapliupo plojimu.

Kadangi salėje buvo ir tie, kuriems tie žodžiai buvo taikomi, tai, manyčiau, kad, logiškai galvojant, turėtų tinkamas išvadas pasidaryti. Nes negalima galvoti ir tvirtinti, kad visi klysta, o tik keltas "pateptųjų" būtų "neklaidingi". Jeigu taip būtų galvojama, tai galima prileis-

ti, kad iš klaidų nebus pasimokyta, bet ir toliau jos bus kartojamos.

Yra daug ženklų, kad iš klystkelių yra nenorima išeiti. Iš gana autoritetingų šaltinių teko išgirsti gana blogas žinias. Mums, mirtiniesiems, tiesiog yra nesuprantama. Galbūt dėl to mes ir esame "mirtingieji", kadangi apie "aukštesnę politiką" neturime jokio supratimo. O tai, ką išgirdau – tai vos mane iš klumpių neišvertė. Būtent: vienas žinomas veikėjas visą "Šilo" kolektyvą kažkur į priemiesčius nuvežė. Jie atsirado tokioje apilinkoje, kokioje visai nesitiekėjo būti. Ten jiems buvo pasakyta: "ponai galite dainuoti, bet prašom į politiką nesimaišyti".

Kadangi aš ten prie stalo nesėdėjau ir nieko burnoje neturėjau, o tik iš kitų girdėjau, tad plačiau ir nerašau. Yra sakoma, kad "Nėra dūmų be ugnies". Tad galime galvoti, kad kas nors panašaus galėjo būti. Pažiūrėsime pamatysim! O palūkėti yra verta, nes beveik visuomet, žiūrėk ir: "Yla išlenda iš maišo". Aš tą reikalą jau buvau bepradėdęs užmiršti, nes gyvenimas vietoje nestovi. Bet jeigu ši žinia pasitvirtintų – tai vėl iš naujo išliupsnotų, daug dūmų pasklystų ir daug kas čiaudėti turėtų. Manysčiau, kad Lietuvoje yra kažkas suinteresuoti, kad tos žarijos neužgestų – tad vis iš naujo jas pamaišo ir vieną kitą pliauską įmeta. Jeigu ne dėl ko nors kito, tai bent žiūrėkite – ir išeivijoje nesutariamai vyksta!

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JIE DAINUOJA SAVO GYVENIMĄ

Nijolė Kersnauskaitė

Išeivijos jaunimo stovyklose, per ištisus dešimtmečius, vienas vakaras išsiskirdavo iš visų kitų vakarų. Tą dieną, saulei leidžiantis, i stovyklą nusileisdavo ypatinga tyla. Ir tada, jau sutemus, paežerėje, su degančiomis žvakelėmis rankose, prasidėdavo stovyklaujančio jaunimo eiseną. Tyloje jie lėtai artėdavo prie laužo, kur suksambėdavo pirmoji partizanų daina. Ir taip prasidėdavo *Partizanų vakaras*. Jis būda-

pietę, dar valandą prieš koncertą, i Dievo Motinos parapijos didžiąją salę plaukė Clevelando lietuviai.

Užgeso šviesos, salėje pasidarė tylu. Pamažu sklaidėsi scenos uždanga. Ten, scenos fone, prieblandoje skendėjo Kryžių kalnas. Ir keli paukšteliai dangaus mėlynėje. Pasigirdo Maironio žodžiai – kun. Gedimino Kijausko sveikinimas atvykusiems:

sakyti, kad tokio koncerto pas mus dar nėra buvę. Nemeluoto, tikro, supinto iš žmogaus gyvenimo vargo, kančios ir nepalaužiamos lietuviškos dvasios.

Kai artėjo koncerto pabaiga ir suskambo paskutinė daina, i ją įsijungė ir klausytojų pilna salė. Bet vienas vaizdas iš tų paskutinių akimirkų turbūt neišdils greitai iš atminties – tai tų dainuojančių partizanų veidai. Žiūrint i juos, jautėme ryžtą ir drąsą; matėme juose žmones, kurie stovėjo prie televizijos bokšto; žmones, kurie saugojo parlamentą; žmones, kurie ir vėl už tėvynę kovoti nebi-

Dainuojančių partizanų grupė "Šilas". Iš k.: A. Garmutė, M. Gražulienė, B. Galinaitienė, O. Dailydienė, J. Šarkauskas, J. Skaržinskas, K. Tamliūnas, V. Balsys ir clevelandietis buvęs partizanas P. Pečiulaitis – Lakštingala.

vo skiriamas Lietuvos partizanams prisiminti ir juos pagerbti. Bet tas vakaras turėjo ir kitą paskirtį – toli nuo Lietuvos, kai kurie jau net ir ne Tėvynėje gimę, skautės ir skautai, ateitininkės ir ateitininkai, rinkdavosi tą vakarą ne tik partizanus prisiminti, bet ir savyje jų ryžtą gaivinti, save jų dvasioje atnaujinti. Įaugo i mūsų širdis tie partizanų vakarai, įaugo jų dainos, ir svarbiausia, viliamės ir tikime – įaugo jų dvasia.

Tėvynė laisva. I užjūrius pradėjo plaukti žmonės iš Lietuvos. Vaziavo chorai, ansambliai, solistai, veikėjai. Visur ėjom, visų klausėmės. Ir visus mielai sutikom. Bet iki šiol vis dar neatvažiavo jie – tie mūsų apdainuoti, žvakelėm apvaikščioti, mūsų tautos istorijon savo auka save auksu ir krauju įrašę partizanai – kaliniai – tremtiniai. Ir todėl, kai išgirdome, kad galų gale jie atvažiuoja, neveltui savo kvietimą i jų koncertą pradėjome poeto Antano Miškinio žodžiais: *Mes jus matysime saulės keliuos, Palytinčius saulę delnais...*

Clevelandas laukė Lietuvos partizanų dainų vieneto "Šilas" koncerto. Kaip dar niekad, net ir neprašomi atsirado mecenatai ir rėmėjai, tirpo bilietai ir sekmadienio po-

...Garbė jums, budrūs šių
dienų didvyriai,
Laisvais išvedę šalį vieškeliais!
Garbė, garbė, kad iš Maskvos
griuvėsių
Drąsiais pečiais ją išnešėt
kilniai!
Nors jūsų aš vardujnebemi
nėsiu,
Bet jus minės su pagarba ainiai.

Pamažu švito ir staiga pilnai šviesa suspindėjusioje scenoje pasirodė septyni Lietuvos partizanai – trys moterys ir keturi vyrai. Dar ir dabar gal kiek suvargę, ne šilko drabužiais pasipuošę – bet kokie kilnūs ir tikri! Laužų šviesoje apdainuoti, prieš mus galų gale stovėjo moterys ir vyrai, kuriems ta daina buvo jų gyvenimas. Tik septyni iš tūkstančių; tik septyni ir iš tų, kurie dar yra gyvi.

Daina sekė dainą, per pintą aštuntosios – Antaninos Garmutės ir jų pačių žodžiais ir eilėmis. Kuklūs ir nuoširdūs, jau pačioje pradžioje jie pastebėjo, kad jie nėra dainos profesionalai ir ne tam dainuoja. Todėl teisingi buvo Antaninos Garmutės žodžiai: *Jie dainuoja savo gyvenimą...* O kiek iš mūsų būtume tokio gyvenimo norėję, kiek iš mūsų būtume tokiam gyvenime ištverę?

Savo gyvenimą dainuoti – tai ir buvo šio pasirodymo misija. Todėl galime drąsiai

gotų. Ir žiūrėdami pajutome, kad štai kokia yra ji, ta mūsų tikroji Lietuva!

Kaip jau buvo prieš koncertą skelbta, visos mecenatų ir rėmėjų aukos bei pajamos už bilietus buvo skirtos partizanams. Rengėjai šį savo išpareigojimą tesėjo ir vaišių metu parapijos svetainėje kun. Gediminas Kijauskas visiems aštuoniems įteikė po voką su pinigine dovana.

Išgyvename gavėnios laikotarpį. Vyksta rekolekcijos, susikaupimo dienos. Šis partizanų "Šilo" apsilankymas buvo lietuviškos dvasios atsinaujinimo rekolekcijos. Išėjome iš salės atsigavinę, nusiplovę dulkes nuo savo lietuviškos sąžinės ir sielos. O tokio atsigavimo ir nusiplovimo mums visiems taip labai reikia!

Kaip gaila, kad vos keliuose lietuvių vietovėse pabuvoję, jie turėjo grįžti Lietuvon, nes daugiau kur keliauti nebebuvo lėšų. Turime milijoninius fondus, bet turbūt turime ir akmenyje iškaltus jų nuostatus. Kaip gaila, kad pas mus yra dar tiek daug dulkių, kurias reikės nusiplauti, jeigu norime, kad mūsų lietuviškas gyvenimas išeivijoje sulauktų Velykų.

1995 IV id.
Cleveland, Ohio

DŽIAUGIAMĖS

Antanas Dundzila

Bus kalbama apie (1) gerai sutvarkytą, daugumoje iš Kanados einančią Lietuvai paramą traktoriais ir (2) birželio mėnesį Kaune rengiamą Lietuvos tautos genocido aukų pagerbimo renginį. Abu darbai yra verti mūsų dėmesio.

Šalia savo oficialaus atstovavimo Lietuvai, Lietuvos Garbės konsulas Toronte Haris Lapas vykdo jau daug atsiekusią paramą Lietuvos ūkininkui. Visuomeninės talkos apimtyje Lietuvai yra perkami traktoriai. Neseniai žemę gavusiam ar atgavusiam ūkininkui tai reikšminga parama, tokį žemdirbį pastatanti ant kojų.

Paskutiniausiu duomenimis, programos rėmuose jau buvo užsakyti net 182 traktoriai su esminiais žemės apdirbimo padargais. Vieno traktoriaus kaina yra 4,800, taigi Kanadoje ir JAV gyvenanti mūsų visuomenė (iš JAV šia programa pasinaudojo daug mažiau, tik apie

15%) šiam reikalui yra išleidusi apie \$900,000. Tai imponuojanti pinigų suma, o beveik 200 traktorių skaičius irgi šį tą reiškia.

Traktoriai yra dizeliniai, su 33 arklio jėgų motorais, traukia dvivagių plūgą. Jie gaminti, aišku – nors gaila, Rusijoje, bet šiuo metu tai praktiškiausia išeitis, nes taisyimui įmanoma gauti atsarginių dalių. Į Lietuvą jie importuojami išardyti, Marijampolėje ar Kaune sumontuojami ir, su vienerių metų garantija, pristatomi ūkininkui.

Traktorius galima užpirkti giminėms – pažįstamiems, bet yra ir aiškus, apgalvotas, gerai veikiantis visuomeninis traktoriais aprūpinimo būdas. Kai kas traktoriais apdovanoja buvusius tremtinius ar partizanus. Šitaip gavęs traktorių asmuo pasirašo pasižadėjimą, kad traktorių naudos, jo nemainys ar neparduos be pirkejo sutikimo. Programos vykdymą Lietuvoje prižiūri Lietu-

vos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Pirmasis šiuo būdu pristatytas traktorius buvo paskirtas Lukšos šeimai. Iš šiais traktoriais žemę dirbančių žmonių jau gauta gražių, teigiamų liudijimų. Kokių nors neigiamų reiškinių dar nepasitaikė.

Ar ne puiku?

Keista, bet apie šią Kanadoje vykdomą veiklą Amerikoje mažai žinome. Tiesa, prieš kiek laiko buvo kokia tai nelabai palanki užuomina spaudoje, gal be pasitikėjimo jos vykdytojais, gal neturint duomenų. Teko patirti, kad chicagiškė spauda šalinosi nuo šių žinių skelbimo, nes saugotas, sunkiai suprantamas spaudos "lojalumas". Chicagoje reziduojančiam Lietuvos Garbės konsului, kuris šia veikla neužiima... Sakytiau, kad tai labai išdrąsina pasiaiškinimas, kuris taip pat atidengia iki šiol visai nepajustą paslaptelę: atrodo, vyksta (kaip arklių ar, šiuo atveju, traktorių?), Lietuvos garbės konsulų tarpusavio lenktynės! Jei tai tiesa, tai garbės konsulas H. Lapas, su Lietuvai suorganizuota ūkininkų šalpos programa, tais 182 traktoriais, tikrai pralenkė du kitus Š. Amerikoje garbės konsulus, veikiančius Chicagoje ir Los Angeles.

Padėka, pagarba už tokias visuomenines pastangas Garbės konsului H. Lapui. Čia kolegiškai skatinu chicališkį laikraščius susisiekti su konsulu H. Lapu ir savo tarpe straipsniais palenktyti: Garbės konsulas Chicagoje už tai tikrai neužsisaus.

Kauno buv. Įgulos bažnyčioje (dabar ji vadinama šv. Archangelo Mykolo vardu) š.m. birželio 18 d. vyks lietuvių tautos genocido aukų prisiminimo pagerbimo iškilmės. Ta proga bažnyčia specialiai dekoruojama genocido aukų nuotraukomis, specialiai sukurtais vėliavomis bei uždangomis.

Projekto sumanytojai yra dailininkai Ina Skardytė – Kozel (JAV) ir Lietuvoje dirbantieji Vida Zamalytė, Albertas Damereckas. Sumanymą remia bažnyčios rektorius, kun. Ričardas Mikutavičius.

Renginio išlaidoms sumanymo autoriai yra numatę apie \$20 tūks. biudžetą. Jų pastangas jau yra parėmęs Soros fondas su \$3,000 įnašu, renkamos aukos. Pagal suprojektuotus eskizus, bus genocido aukų pagerbimo siena (fotografijų montažas, bei aukų rankraščių rinkiniai), 4 liturginės vėliavos, pastato skliauto uždanga, altoriaus danga ir kunigui arnotas – liturginis rūbas. Informacijos vardan bus tremtinių lagerinio tinklo ir partizanų veiklos svičių žemėlapių, bei

Tema: Lietuvos tautos genocido aukų pagerbimo renginys
Vieta: šv. Archangelo Mykolo (buvusio įgulos) Bažnyčioje, Kaune
Data: 1995m. birželio mėn. 18d.
1940m. birželio mėn. 18d./1995m. birželio mėn. 18d.:
55 metų sukaktis

Motyvai:

Lietuvių tautos genocido aukų netektis iki šios dienos skaudžiai jaučiama Lietuvoje. Istorinė tiesa slenka užmarštin, dokumentinė-archyvinė medžiaga nepakankamai įvertinama. Lietuvos genocido centro ir muziejaus padėtis neišsiaiškinta. Tautos genocidas tai ne istorija Lietuvoje, jo padariniai gyvi šiandien. Tai bolševikinio genocido įpatybė sunaikinti ne tik žmogaus kūną, bet kas svarbiausia jo sielą, nes komunizmas ir teorijoje, ir praktikoje yra dvasinės ir religinės tvarkos apraiška. Šiam tikslui bolševikai naudoja:

- 1- kovą su Dievu,
- 2- bandymą sukurti savąją religiją,
- 3- žmogaus jungimą į sistemą,
- 4- žmogaus jungimą į masę,
- 5- žemės ūkio kolektyvizaciją,
- 6- gyventojų perkeldinėjimą. (A. Maceina)

Minėti veiksniai tebegyvena greta mūsų ir tarp mūsų.

Tikslas:

Kauno šv. Archangelo Mykolo (buvusio įgulos) bažnyčia pasirinkta tikslingai, nes Laisvos Lietuvos sostinėje - Kaune 1940 m. vyko pagrindiniai bolševikinės okupacijos įvykiai. Lietuvos karininkijos, lankiusios įgulos bažnyčia, likimai liūdni, retas liko gyvas. Renginio apimtis:

- 1- išplėstinės šv. Mišios
- 2- vizualiai dekoratyvinės-erdvinės išraiškos elementai:
 - liturginis rūbas,
 - altoriaus danga,
 - liturginės vėliavos (temos: politiniai kaliniai, ištremtieji, partizanai, užsienio lietuviai) Čia naudojamos laiškų, dienoraščių ir kt. faksimilės. Spalvos - balta, juoda, raudona, auksinė - kankinių simbolika,
 - genocido aukų pagerbimo siena
- 3- informacinė spauda:
 - bukletai - minėtomis temomis,
 - žemėlapiai lagerinio tinklo, ištėrimo vietų, partizanų veiklos zonų
- 4- renginio informacija platinama spaudoje, televizijos kanalu, rašoma vaizdajuostėje.

Pagrindinė tema yra mirtis ir prisikėlimas. Metafora gali būti suprantama asmenine, liturgine ir tautine prasme. Meninės išraiškos tema: kada mirtis tampa gyvybe, tamsa tampa šviesa. Propogandine ir švietimo prasme pasakome apie lietuvių tautą, kodėl ji šiandieną yra tokia. Tiems kam neišku, kas nežino....

Lietuvių tautos genocido aukoms prisiminti ir pagerbti skirtų renginių Kaune, 1995 m. birželio 18 d., aptarimo protokolo faksimilė.

leidinukas (iniciatorių vadinamas "bukletu"...).

Tai reikšmingas sumanymas, apie kurį iki šiol, deja, neturėjome žinių. LIETUVOS AIDAS apie tai rašė 1994 m. pabaigoje. Paramos prašyta Tautos Fonde (JAV), tačiau Tautos Fondas tokio pobūdžio veinkartiniais renginiams išteklių neturi. Tad šiuo metu taip ir neišku, ar visą paruoštą projektą bus galima pilnai įgyvendinti. Kun. Mikutavičius šiuo metu lankosi Amerikoje, o kovo pradžioje į Lietuvą sugrįžo viena iš iniciatorių, dail. V. Zamalytė.

Labai galimas daiktas, kad tokios apimties renginio – bažnyčios dekoravimo – organizacinis darbas buvo vykdomas per siaurame rate lyje, be platesnio visuomeninio užnugario. Todėl apie jį beveik nieko nežinojome ir dabar tebegyvename rūpesčiu, kad čia viskas bus laiku ir deramai atlikta. Keistokai atrodo ir tai, kad į dekoravi-

mą investuojant didoką pinigų sumą, apie 20 tūks. dol., tos visos dekoracijos kuriamos tik tos dienos iškilmėms: jos laikinos, jos bažnyčioje vėliau nebus naudojamos. Tai savotiškas vienkartinis išlaidumas, neatsižvelgiant į didokas pastangas ir reikalą tokiam svarbiui reiškiniui – genocido aukoms – sukurti ilgiau išliekantį, pastovesnį atminimą.

Nežiūrint šių visuomeninio laviravimo trūkumų, sumanymas yra gražus, Lietuvai ir lietuviams reikalingas. Tėvo dienos sekmadienį, birželio 18, Kaune vyks iškilmės, plauks maldos ir giesmės už lietuvių tautos genocido aukas išpuostoje Įgulos bažnyčioje. Prieš 55 metus pirmosios masinio trėmimo aukos tuo laikotarpiu troško gyvulinuose vagonuose, ant bėgių stumdomuose transportui į Ruisiją. Pagarba kun. R. Mikutavičiui ir dailininkams, besirūpinančiais šių aukų minėjimu.

1995-III-28

182 TRAKTORIAI LIETUVOS ŪKININKAMS

(Lietuvos Generalinio konsulato Kanadoje pranešimas)

Generalinis konsulas Haris Lapas, nupirkęs pirmąjį traktorių su padargais ir įsteigęs "Traktorių ūkininkui" vąjį, susilaukia vis didesnės paramos ir jau 182 mūsų ūkininkai-naujakūriai apdirba savo ūkius užsienio lietuvių dovanotais traktoriais su padargais.

Papildomai traktorių pirkko: P.Šimelaitis, A.Kvietinskas, V.Račkauskas, E.Andruška, A.Kudirka ir A.Vengrys.

Traktorių T-25A su vežimu, dvivagių plūgu, kultivatoriumi ir šienapiove kainuoja 4800 JAV dolerių. Šis 33 arklio jėgų dizelinis traktorius yra ekonomiškasis, labai tinkamas mažiems ūkiams. Gamyk-

la suteikia vienerių metų garantiją dalimis bei pataisymui.

Pavasario darbymetei pradedant, pasinaudokime šiuo vėjumi ir pirkime traktorių savo giminėms ūkininkams. Jei jų neturite, ūkininkų sąrašą galite gauti generaliniame konsulate. Jie yra buvę partizanai, tremtiniai, atgavę tėviškes ir neturi kuo apdirbti žemės.

Traktoriaus pirkimo reikalu prašome kreiptis į:

Consulate General of Lithuania

235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ontario M2J 4Y8, CANADA.

Tel.: 416 494-8313;

Fax: 416 494-4382

GARBINGIAUSI DAINININKAI DIDŽIAJAME DETROITE

Dievo Apvaizdos parapijos salė Southfield, Michigan per metų metus matė daug koncertų, tačiau jų pats garbingiausias įvykis kovo mėn. 26 d., kada čia koncertavo Lietuvos dainuojančių partizanų grupė Šilas. Sąstate poetė Antanina Garmutė, Sibirian ištremta prieš savo 14 metų gimtadienį, partizanės Ona Gražulienė, Ona Dailidienė, Bronė Galinaitienė, partizanai Vytautas Balsys, Juozas Šarkauskas, Juozas Skaržinskas, Klemensas Tamliūnas. Tai yra mūsų tautos kančios ir pirusikėlimo liudininkai. Tai buvo jų šeštas ir paskutinis koncertas Šiaurės Amerikoje. Buvo Lemonte, Chicagoje, Cicero, Clevelande, Toronte ir dabar Detroit. Susirinko pilna salė klausytojų ir iš karto atlikėjai ir publika vieni kitus greitai suprato. Sekė nuolatinis plojimas ir atsistojimai.

Jau Jonas Aistis bandė aptarti mūsų partizanų poezijos gyvenimo džiaugsmo ir mirties rimties pasaulį. Gi girdint jį salėje pilname autentiškume yra katarsinis išgyvenimas. Todėl žmonės buvo nelyg užburti tuo žiauriu likimu, kurį šie partizanai nugalėjo ir juo su žmonėmis pasidalino savo skaidriu a capella dainavimu ir deklamavimu.

Iš pat pradžių kiekvienas prisistatė kur partizanavo ir kiek metų Sibire kalėjo. Ryšinė Ona Gražulienė buvo sunkiai sužeista kaip ir visi

kiti vyrai partizanai, negalėję savo galvų išsprogdinti jog giminės nebūtų atpažintos. Koncertas pradėtas su partizano malda, kurią stipriai balsu perskaitė Vytautas Balsys. Sekė visa eilė dainų, kuriose atvaizduotos blogio ir gėrio besigrumiančios jėgos, meilė, Lietuvos krašto grožybė, tautinė ištikimybė. Rimtai, įtikinančiai, šiltai. Tereikia palinkėti audio juostelių išleidimo, nes visa tai buvo vertinga ir dar kartą vertinga.

Atskirą dėmesį reikia atkreipti į Antaniną Garmutę, kuri išeiviams yra gerai žinoma iš savo vaizdingų aprašymų partizanų kovų su okupantais komunistais bei strėbais ir iš šiandieninio politinio ir visuomeninio gyvenimo Lietuvoje. Žmonės išpiko jos knygą "Rugiai po ledu". Pagalvojau jog nei vienas iš mūsų profesionalų poetų neparašė tokios skambios baladės apie partizaną, kaip kad Garmutė apie Lukšą. Štai vienas posmelis:

*Kur ošia žaliuoja miškeliai ir kloniai –
Neverkit, sesulės slapčia. –
Nors mūsų, lietuvių, tik trys milijonai,
Bet gyvas ir Juozas Lukša! —*

Onos Gražulienės partizaninis vardas yra Narsuolė. Jie visi šiandien yra Lietuvos narsuoliai ir įkvėpimas ateičiai. Nors man jau 61 metai, bet man dar neteko būti garbingesniame koncerte negu šiame.

Saulius Šimoliūnas

Prez. Antanas Smetona

R.F.E. POLITIKAVIMO RĖMUOSE

Vilius Bražėnas

Tikriausiai mažai kas be-pagalvoja, jog Radio Free Europe (R.F.E.) dar tebeperduoda Lietuvon laidas lietuvių kalba. Todėl dar mažiau kas mūsų tarpe pasidomi, ką mūsų tautiečiai Lietuvoje tose radio laidose girdi. Praėjusį rudenį lankydamasis Lietuvoje, atsitiktinai nugirdau R.F.E. politinės analizės dalį, kuri galėtų būti įdomi ypač išeivijos tautininkams.

Penkis dešimtmečius lietuvių tauta buvo vedžiojama idėjų Raudonojoje Velniabėlėje. Senoje kaimo pasakoje kanopuotas "ponaitis", balose naktį vedžiojamo žmogelio maišą prikrovė aukso gabalais. Rytą, kemsynuose ant kupsto besėdįs, atsikvošėjęs žmogelis pamatė, jog vietoje aukso, jo maiše būta paprasčiausių "arklio obuolių". Kaip matome, panašiai atsitiko ir su Lietuvos okupanto per 50 metų krašto maišan krautu politiniu, ekonominiu, socialiniu socialistiniu "auksu". Tai buvo tarybinė propaganda.

Gal turėtume susidomėti, kas, kokiuose forumuose, kuriais kanalais bei kur link kreipia iš Velniabalės išbristi ir atsitiesti bandančią tautą. Žinome Rytų įtaką. Klausimas – ar kas iš Vakarų nekrauna į tautos maišą apgaulingo "liberalinio" – kairaus "aukso"? Jau seniai man knietėjo kaip nors sužinoti, kiek išeivijos "liberalai" paveikė LDDP kryptimi paskutinius Seimo ir prezidento rinkimus. Yra pagrindo įtarti, jog anų dienų "bendradarbiautojai" vien tik bendradarbiavi-

mu su Maskvos statytiniais padėjo KGB-istams pritildyti rezistentų skundą savųjų komunistų išdavystė. Tai jie atliko žymių išeivių glėbesčiavimusi su KP nomenklatūrininkais bei Maskvos prokonsulais. Ne vienas okupuotas tautietis galėjo suabejoti: "Jeigu užsienio "antikomunistams" lietuviams partiečiai lietuviai yra broliai ir sesės, gal klystu juos vadindamas oportunistais, prisitaikėliais, parsidavėliais bei išdavikais?"

O kaip dabar? Pabuvojęs Lietuvoje, susidariau įspūdį jog Vakarų politinės pažiūros Lietuvoje yra neproporcingai atstovaujamos JAV išeivijos kairiojo elemento. Ten ypač prasikiša Tabor Farnos menadzerija. JAV "liberalų", savaime suprantama, gausu Lietuvos akademijoje. Lyg dar nebūta to pakankamai prigaminta tarybinio intelektualizmo kepyklose. Stebėtina, kad net "dešinioji" spauda be tokių neapsieina.

Pasirodo esant ir kitų kanalų, kuriais, subankrutavusio ir lapkričio 8 d. rinkimuose tautos atimesto, JAV "liberalizmo" (tikrumoje – kolektyvizmo) idėjos gali prasismelkti tautos pasamonėn, kai nesama JAV dešinės atsvaros laisvoje idėjų rinkoje. Tarp tokių kanalų, įtartinų sąrašui įrašyčiau Laisvosios Europos Radiją – Radio Free Europe. Turėdamas tai mintyje, neseniai parašiau savo atstovui JAV Kongrese laišką, prašydamas padėti man gauti pilną tekstą 1994 m. 10.10. R.F.E. Lietuvon (lie-

tuvių kalba) perduotą politinę analizę. Tą dieną, būdamas Joniškėje, nugirdau dalį Prez. Kazio Griniaus pelenų grąžinimo progą, politinio komentaro, berods pavadinto "Ar Lietuva pribrendusi demokratijai?" Ypač suklusau patyręs, jog komentatorium buvo anuomet išgarsėjusio "Apvaliojo Stalo" riteris Mykolas Drunga. Nors nesu istorikas, ausį skaudžiai užgavo toks posakis: "Antanas Smetona nuvertė konstitucinę Griniaus vyriausybę..." Buvau per jaunas sąmoningai aną perversmą stebėti, vienok, kiek žinau, A. Smetona asmeniškai perversme tiesiog nedalyvavo ir ne nuvertė nei konstitucinės nei kitokios vyriausybės. Kiek žinau, tik po perversmo į jį buvo kreiptasi užimti Lietuvos prezidento postą. Kaip lietuvi, kuris 1940 m. Sovietų invazijos metu skausmingai sekė Baltijos kraštų okupaciją, labai neskaniai nuskambėjo komentatoriaus, nepagarbus, beveik tarybinis, Lietuvos Prezidento pasitraukimo į Vakarus apibudinimas. Juk, atsisukus į ano meto Baltijos kraštų tragediją, matome, jog tik Lietuvos prezidentas pilnai suvokė Maskvos ultimatumo prasmę ir tikslus, ir todėl nedavė Sovietams progos kalbėti Lietuvos Prezidento išprievartautu balsu, bandant įteisinti krašto okupaciją. Ką gi saviems kraštams laimėjo Latvijos ir Estijos prezidentai, sudarydami Kremlui progą išniekinti tautas, išniekinant jų vyriausybių galvas?

Gal tautininkai turi tikresnį būdą išgauti M. Drungos komentaro tekstą? Būčiau dėkingas, jeigu juomi pasidalintų su šiuo Lietuvos politikos stebėtoju.

veikiančių specnazų ir omonių paraduose būtų negarbinga". Jis taip pat pažymėjo, kad vargu ar kuris nors Vakarų prezidentas keliautų šventiško vizito į šalį, kuri iki šiol tebelaiko okupavusio paties šalies ambasadas – užgrobtą suverenią teritoriją, juolab į šalį, kuri tapo sausio 13-osios nusikaltėlių prieglauda, kuri atsisako svarstyti okupacijos padarytos žalos atlyginimo klausimus.

Klausimas dėl II-ojo pasaulinio karo pabaigos iškilnių buvo diskutuojamas ir Baltijos valstybių Prezidentų susitikimuose. Buvo sutarta, kad į Maskvą jie važiuos arba visi kartu, arba nei vienas. Kita vertus, labai aiškiai išsiskyrė Estijos prezidento L. Merio nuostata – jis pareiškė, kad į Maskvą galėtų vykti tik tuo atveju, jei Rusija Baltijos valstybių atsiprašytų už jų patirtas skriaudas okupacijos laikotarpiu (Rusija dėl to jau yra atsiprašiusi Vidurio Eu-

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Vyčių Centro Valdyvos ir komitetų pirmininkų posėdis š.m. kovo 25 d. vyko Worcester, MA. Dalyvavo Centro Valdybos nariai iš Illinois, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Jersey, New York, Ohio, Pennsylvania, ir Rhode Island valstijų. Suvažiavimą globojo 26 kuopa. Susirinkimas vyko Maironio parko patalpose.

Susirinkimą pradedant, dvasios vadas kun. Juozas Anderlonis sukalbėjo maldą. Lietuvių Vyčių 26 kuopos vardu pasveikino Ann Lese-man ir Ruth Sarafinas. Posėdžiui vadovavo C. V. pirmininkė Evelyn Oželienė. Kalbėjo viešnia Seselė Ignė Marijošytė, kuri neseniai grįžo iš Lietuvos. Ji aplankė Lietuvos mokyklas ir apibūdino apie katalikišką mokymą vaikų klasėse. Pasakojo, kad dabar yra 12 mokyklų kurios laikomos katalikiškomis. Religinis mokymas priklauso nuo mokyklos direktorių. Katalikiškos mokyklos atsakingos Švietimo Ministerijai. Visos mokyklos turi tikybos ar etikos instrukcijas. Jos nuomone, mokykloms reikia įvairių knygų ir angliškų tekstų bei jų paaiškinimų. Ji susitiko su seselėmis Aušra Garliauskaite ir Dolorita Butkute.

Pirmininkė Oželienė supažindino narius su nauja žurnalo "VYTIS" redaktore

Maryte Abbott ir su Business manager Richard Niedvares. Vincas Boris, Lietuvos reikalų komiteto pirmininkas, trumpai apibūdino apie jo dalyvavimą Lietuvių-Amerikos kongrese. Robertas Boris, "Pagalba Lietuvai" vadovas, papasakojo apie jo susitikimą su Catholic Medical Mission Board direktoriais, New Yorke, š.m. kovo 24 d. Taip pat buvo pranešta apie pasirašymą 82-tam seimui kuris įvyks š.m. rugpjūčio 9-13 dienomis Novi Hilton viešbutyje, Novi (Detroito priemiestyje), MI.

5 v.v. šv. Mišios šv. Kazimiero bažnyčioje. Koncelebravo kun. klebonas Vincas Parulis ir kun. Juozas Anderlonis. Po šv. Mišių visi susirinko Maironio Parko patalpose kur šeimininkės paruošė gardžią vakarienę. Maldą prieš vakarienę sukalbėjo kun. Anderlonis. Po vakarienės kun. Parulis sveikino Centro valdybą ir palinkėjo sėkmingo posėdžio.

Buvo aptarti einamieji reikalai, vyko diskusijos, svarstymai ir nutarimai. Posėdis baigtas maldą, kurią sukalbėjo kun. Juozas Anderlonis.

Ateinantį Centro valdybos posėdį numatyta šaukti š.m. birželio 3 d. Novi, MI, Novi Hilton viešbutyje.

Regina Juškaitė

ropos valstybių). Estijos Prezidento kanceliarija netgi pareiškė, kad dėl šios kelionės iš Lietuvos pusės buvo jaučiamas spaudimas.

Pats A. Brazauskas savo nusistatymą aiškiai išdėstė tik šią savaitę. Jis pareiškė, jog dėl gegužės 8-osios ar 9-osios minėjimo Lietuvos visuomenė nėra vieningos nuomonės ir jis, siekdamas visuomenę vienyti, nutaręs, kad jo dalyvavimas II-ojo pasaulinio karo metinių minėjime gegužės 9-ąją dieną Maskvoje "mums kaip tautai ir valstybei nėra prasmingas". Jis pažymėjo, kad pergalė prieš fašizmą neatnešė nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimo, po karo trys Baltijos valstybės negrįžo į politinį Europos žemėlapi.

Tačiau A. Brazauskas neatmetė galimybes, kad dalyvaus gegužės 7-osios minėjime Londone. Jis teigia, kad ir šiuo atveju apsispręsti nėra lengva, kadangi Lietuvos valstybingumo netekimas susijęs ir su Jaltos ir Potsdamo konferencijų, kuriose diktavo didžiosios pasaulio valstybės, išdavomis.

Valdžios atstovai dabar jau tvirtina, kad Prezidento apsisprendimas nevykti į Maskvą gimė iš jų pačių nusistatymo, o Estijos Prezidento, kaip ir Lietuvos opozicijos bei spaudos vaidmuo bu-

vęs antraeilis. Tačiau dauguma politikos stebėtojų mano kitaip.

Rusijos diplomatija jau aiškiai davė suprasti, kad buvo laukta kitokio atsakymo. Abiejų šalių santykius pastaruoju metu pritemdė dar keli įvykiai – kovo pabaigoje virš Vilniaus nedideliame aukštyje skraidė trys Rusijos kariniai sraigtasparniai, kažkokių būdu "nukrypę" nuo jiems skirto maršruto. Sraigtasparniai turėjo leidimą skristi iš Baltarusijos į Karaliaučių. Dėl šio įvykio opozicija pareikalavo surengti neeilinį Seimo posėdį, kuriame kritikuotų aiškios valstybės saugumo politikos neturinčią valdžią. Buvo reikalaujama nutraukti visus Rusijos kariškių skraidymus per Lietuvos teritoriją. Dėl šio incidento Lietuvos Užsienio reikalų ministerija nusiuntė protesto notą Rusijai.

Savo ruožtu Rusija atsiuntė Lietuvai net tris notas dėl dviejų dezertyrų, Lietuvoje paprašiusių politinio prieglobsčio, išdavimo. Neilgai laukusi, Lietuvos valdžia sutiko perduoti Rusijai šiuos nenorėjusius vykti kariauti į Čėčėniją ir dėl to iš Karaliaučiuje dislokuoto dalinio pabėgusius jaunuolius. Šis Vyriausybės sprendimas minėtame Seimo posėdyje taip pat buvo peikiamas.

A.BRAZAUSKAS PERGALĖS DIENOS MASKVOJE NEŠVĖS

Eivys Radvila

Dauguma Lietuvos žmonių lengviau atsikvėpė, kai ši primadienį Lietuvos prezidentas A. Brazauskas pagaliau pasakė, kad minėti Antrojo pasaulinio karo pabaigos penkiasdešimtųjų metinių jis į Maskvą nevažiuos. Atrodė, argi taip svarbu kur pažymėti pergalės prieš fašizmą metines – Maskvoje, Londone ar Lietuvoje? Tačiau šiuo klausimu šalyje jau kuris laikas verda karštos diskusijos.

Jau vasario pabaigoje, A. Brazauskui gavus kvietimą iš Rusijos prezidento B. Jelcino, septynios parlamentinės politinės partijos, atstovaujamos dešiniųjų bei centristų, pareiškė, kad Lietuvos Prezidentas neturėtų vykti į Maskvą švęsti SSRS pergalės ten vis dar tebevadinamame "Tė-

vynės kare". "Mūsų tautai SSR Sąjunga nebuvo jokia "Tėvynė", tiktai agresyvi totalitarinė užsienio valstybė, tiktai okupantė 1940 – 1941 metais, po trejų metų vėl atėjusi išstumti kitą okupantą ir pratęsusi Lietuvos okupaciją", – sakoma pareiškimė. Spauda taip pat nedviprasmiškai smerkė galimą kelionę.

Tuo klausimu ne kartą pasisakė ir opozicijos lyderis V. Landsbergis. Jis tvirtina, kad europiečiai gegužės 8-ąją minės kaip laisvės atgavimo dieną; Lietuvai, deja, tai nebuvo nei karo pabaiga, nei išvadavimas. Todėl profesorius mano, kad "dalyvauti tuometinių okupantų ir baudėjų – egzекutorių bei trėmėjų paraduose, kaip ir Lietuvoje dar neseniai siautėjusių, dabar Čėčėnijoje dar baisiau

I TALKĄ ARTIMO MEILĖS TARNYBAI

Aurelija M. Balašaitienė

Jau yra įprasta, kad mūsų labdaros ar visuomeninės organizacijos, šaukia metinį susirinkimą, kurio metu yra renkama nauja valdyba ir pasidžiaugiama darbų vaisiais. Tai lyg ir nuveiktų darbų apvainikavimas bei naujų užmojų planavimas. Savotiškai savo kuklumu iš mūsų visuomeninio gyvenimo rutinos išsiskiria BALFo Clevelando skyrius, kuriam jau eilę metų vadovauja patyręs idealistas Vincas Apanius su pasišventusių darbuotojų talka. Nedaug girdime apie nuveiktus darbus, konferencijas, suvažiavimus ir kitokius pasigarsinimus, todėl buvo įdomu dalyvauti š.m. kovo 23 dieną Lietuvių Namuose įvykusiame BALFo skyriaus metiniame susirinkime, kuriam pirmininkauti buvo patikėta man, o sekretoriauti Stefanijai Stasienei. Tai buvo puiki proga patirti apie konkrečią ir labai efektingą Lietuvai paramą. Stefanijos Stasiensės perskaitytas pereinamųjų metų metinio susirinkimo protokolai buvo vienbalsiai priimti be pataisų, tuo labiau, kad detalai ir vaizdžiai aprašyta susirinkimo eiga dalyvius sugrąžino į pereinamųjų metų optimistišką nuotaiką. Nebuvo gaisinamas laikas valdybos ir revizijos komisijos kandidatų atsisakinėjimams, daugumos balsais perrinkus tose pareigose ilgus metus buvusius asmenis. Tai džiugus faktas, nes toje organizacijoje yra labai reikalinga darbo patirtis, žinant, kaip į talką įtraukti darbo nebijančias rankas,

mokėti koordinuoti siuntas, paruošti, supakuoti, pristatyti ar persiųsti. Valdybos pirmininku sekančiai kadencijai liko Vincas Apanius, išdininko pareigas sutiko toliau eiti kruopštus ir tvarkingas Balys Steponis. Genovaitė Aukštuolienė, Irena Johansonienė, Kazė Vaičieliūnienė, Henrikas Johansonas ir Ona Šilėnienė įėjo į valdybą įvairių sričių reikalingams. Revizijos komisijos darbą sutiko tęsti toliau pirmininkas Mečys Aukštuolis, Salomėja Knistautienė ir Erika Steponavičienė.

Susirinkusiems stiprų įspūdį padarė pirmininko Vinco Apaniaus pranešimas apie atliktus labdaros darbus. Tai beveik neįtikimų pastangų rezultatas. Per praėjusius metus į Lietuvą ir į Suvalkų trikampį buvo pasiųstos 67 siuntos su rūbais, avalyne ir maistu, aštuonios siuntos organizacijoms, jų tarpe Kauno, Panevėžio, Vaišvilės vaikų globos namams, taip pat vertingų knygų siuntos Klaipėdos ir Vytauto Didžiojo universitetų bibliotekoms. Piniginės aukos pasiekė Kauno Caritas vargšų ir Kretingos pranciškonų vienuolyno vaikų valgyklas. BALFo Clevelando skyriaus darbuotojos, aukodamos savo energiją ir laiką, ilgas valandas praleidžia, dirbdamos dulkėse, pakuodamos siuntinius, o Kazė Vaičieliūnienė, nuolatinė Dievo Motinos Parapijos kavučių talkininkė, visą šešių sekmadienių pilną paaukoko BALFo išdui. Įdomu pabrėž-

Naujai išrinkta BALFo Clevelando skyriaus valdyba. Stovi iš kairės: Balys Steponis, Henrikas Johansonas, Vincas Apanius, sėdi: Ona Šilėnienė, Irena Johansonienė, Kazė Vaičieliūnienė, Genovaitė Aukštuolienė, Salomėja Knistautienė, Erika Steponavičienė. K. Vaičieliūnienės nuotr.

ti ir tai, kad skyrius taip pat remia neseniai iš Lietuvos atvykusius asmenis.

Preciziškai ir tvarkingai sąskaitybą vedančio išdininko Balio Steponio darbą teigiamai įvertino revizijos komisijos narė Salomėja Knistautienė, perskaičiusi komisijos protokolą, patikrinus išdą kovo 17 dieną. Įdomu buvo patirti iš išdininko pranešimo, kad šiais metais padidėjo gautų aukų vidurkis ir BALFo narių skaičius išaugo iki 176, nuo pernai metų padidėjęs 34 nariais. Tačiau, atsižvelgiant į mūsų gan skaitlingą visuomenę, BALFo narių ir rėmėjų turėtų būti žymiai daugiau.

Sekant be daug reklamos ir pasigyrimo intensyvią BALFo veiklą, reikia gėrėtis jo darbo rezultatais, skatinti tautiečius didinti savo įnašus, skirti aukas pinigais ar ver-

tingomis dovanomis. Tą sunkų ir neapdainuotą darbą dirba pasišventę neapmokami asmenys, kurių širdyse yra gyvas taurus artimo meilės pajautimas bei pareigos jausmas dalintis mūsų gyvenimo gėrybėmis su tais, kurie gyvena varge ir skurde, ar yra paliegę bei priežiūros ir pajamų neturintys seneliai. BALFo darbuotojų darbas yra konkretus meilės Lietuvai įrodymas ir artimo meilės įgyvendinimas. Perrinktoji BALFo valdyba turi viltį sulaukti daugiau aukotojų, didesnių aukų, bet yra dėkinga už kiekvieną, kad ir mažiausią, auką.

Po susirinkimo įvykusių tradicinių vaišių metu, pakilioje nuotaikoje privčiai besibiečiuliuojant, vyravo optimizmas ir pasiryžimas dirbti toliau Lietuvos labui.

Talkininkės iš Lietuvos

Bibliotekininkė Dalia Pečiulienė ir archyvistė Dalia Rakauskienė atvyko iš Vilniaus į Chicago trims mėnesiams dirbti Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Katalogavimo skyriaus vedėja Pečiulienė yra jau antrą kartą iškviesta iš Lietuvos nacionalinės bibliotekos tęsti LTSC rinkinių katalogavimą. Rakauskienė, kuri yra konsultantė Lietuvos Archyvų generalinėje direkcijoje, klasifikuos ir aprašys Pasaulio lietuvių archyvo rinkinius pagal Lietuvoje naudojamą sistemą. Šio darbo išdava bus visuotinis Lietuvos ir užsienio lietuvių archyvinių rinkinių sąvadas. Dabar Centre darbuojasi keturios vilnietės, profesiniai atstovaujantys archyvų, bibliotekų, mokslinių knygų redagavimo ir muziejų specialybes.

A. Zailskas

Vytautas Rėkus

POLUNDRA

(Ištraukos iš knygos)

(Tęsinys. Pradžia Nr.8)

Bet tada Vorkutoje tas "survival" turėjo ypatingą reikšmę. Žmonės buvo totalitarizmo nusiaubti, paniekinti, nustumti į bedugnę. Toje beviltiškoje aplinkoje žmonės vis tiek tikėjosi išlikti gyvi, nepaisant to, kad vėjo genamos smulkiausios sniego dulkelės patekdavo pro skudurus iki pat gyno mūsų – gal jau mažai šilto – kūno. Kažkur pasąmonėje dar suvokdavome tą sniegą ant savo kūno, tačiau visa mūsų sąmonė buvo tuo metu sukaupta svarbiausiam dalykui – kaip išlikti gyvam. Mumyse pleveno gyvybės liepsnelė, ruseno kibirkštėlė vilties – tai tas stebuklingas, žmogui įgimtas noras gyventi dar kartą padėję mums išlikti. Joks gyvūnas neatlaikytų tokios prievartos ir kankinimo. Tiems kuriems pasisekdavo sugrįžti į lagerį, džiovindavo savo se-

nus, iš vidaus šlapius veltinius ant gležinės krosnies, panašios į pragaro mašiną. Vadinasi, sniegas, per purgą sutirpęs ant mūsų kūno prasisunkdavo iki mūsų kojų padų, todėl veltiniai viduje būdavo šlapi.

Neįmanoma tiksliau aprašyti kančių žmonių, išvežtų iš savo gimtosios žemės, be kaltės apkaltintų, neturinčių jokių teisių nei pagalbos. Žmogaus ištvermė, atrodo, yra neribota: pakėlė jie vargą didesnę, negu galima pakelti, iškentė skausmą žiauresnį, negu galima iškęsti, išliko gyvi visai beviltiškoje padėtyje, ištverė nežmoniškiausiomis sąlygomis. Kankinami, marinami, niekinami, šaldomi, apsėsti utėlių, atiduoti į žmogžudžių rankas atlaikė purgos viesulus.

Tada ten, Vorkutoje, labiausiai apgailestavau, kad taip mažai aukojasi savo

tautai ir pavydėjau tiems katorgininkams, kurie buvo daugiau pasitarnavę saviesiems.

10. Laisvė

Vorkuta tai tik mažas pragaras, palyginus su visa ta totalitarine lagerių santvarka, kurioje žmogus buvo taip įbaugintas, kad bijojo savo paties šešėlio. Ar kas neseika? Kad neprasitartum, tai geriausiai tylėti, nes nebuvo toje sistemoje žmogaus, kurio nebūtų buvę galima kuo apkaltinti. Socializmas, internacionalizmas, žmogiškumas, tautų lygybė – tai sovietų imperijos užmaskuotos veiklos priedanga. Socializmas liko tik šūkiuose, nes tikrovėje santvarka buvo arčiau vergijos, o internacionalizmas, nors buvo visiems privalomas buvo nepasiekiamas. Nebuvo jokios tautų lygybės, nes kitos tautos buvo priverstos tarnauti rusų tautai – tiksliau sakant jos padugnėms. Laisvė baigėsi tautos aneksija, užgrobtim. Žmogiškumas buvo palaidotas koncentracijos stovyklų

voratinklyje.

Iš Vorkutos konclagerio grįžau 1947 metais, kai Vilniuje Stalinas visu smarkumu varė kolonizacijos ir rusifikacijos politiką. Prieš lietuvius buvo išnaudojami net nutautėję lietuviai, tie išverstankoviai, kurie virė neapykanta savo buvusiems tautiečiams. Taigi buvo visi sekami, provokuojami ir apkaltinami net tie, kurie dar nežinojo lagerio skonio.

1948 m. į Dieveniškų valsčių buvo atsiųstas provokatorius, kuris ėmėsi organizuoti partizanus. Bet greitai supratome, kas jis toks. Atsipeikėjęs nuo įžūlaus okupantų smūgio, pradėjau nagrinėti padėtį ir aiškinausi jų politiką Lietuvoje. Tautos praeitis buvo pasmerкта ištisai. Vienišaiškai skiepytas internacionalizmas. Rusų kalba buvo privaloma visiems ir oficialiai buvo vadinama "antrąja gimtąja kalba". Jai buvo skiriama daugiau dėmesio ir pagarbos negu gimtajai. Rusų kalbos privalumą aiškinta ir tuo, kad taip kalbėję Leni-

nas ir Stalinas, o mokėsis jos taip pat ir Marksas. Anglų kalba buvo šmeižiama, nes tai kapitalistų kalba, buržuazijos ir liaudies priešų kalba. Jeigu kas nors atsiliėpdavo kiek objektyviau ar kilniau apie savo tautos praeitį, tai buvo apšaukiamas nacionalistu ir sudorojamas. Tačiau rusų rašytojus skatinta Rusijos praeitį aprašyti patriotiškai, išpučiant net smulkiausius praeities laimėjimus. Rusijos carai ir bajorai turėjo būti vaizduojami patriotais, kilniais žmonėmis, o kitų tautų to pačio rango žmonės turėjo būti tik išnaudotojai, eksploatatoriai. Carams, net žiauriausiems, stovėjo paminklai ne tik Maskvoje, o su kitų tautų laisve susiję paminklai buvo naikinami.

Žmonės buvo priversti tylėti, nes suėmimui užtekdavoma mažiausios įtarties. Suimtuosius lietuvius kankinimais priversdavo pasirašyti kaltinamąjį protokolą (dažniausiai be jokios kaltės), ir

(Nukelta į 7 psl.)

BUVO SUVAŽIAVĘ LIETUVIŲ FONDO NARIAI

Apie 32-įj LF metinį suvažiavimą Lemonte

Edvardas Šulaitis

"Šiandien mes čia suvažiavome peržvelgti praėjusių metų atliktus darbus ir apsvarstyti naujus užmojus. Tai išgirsime iš visų pirmininkų pranešimų. Laikai keičiasi, keičiasi ir Lietuvių Fondo veikla. Praėjusiais metais Lietuvių Fondo įstatų komisijai teko gerokai padirbėti ir šiame suvažiavime ji rekomenduos visą eilę pakei-

Ir, iš tiesų, šiame suvažiavime daugiausia laiko pašvęsta įstatų reikalams, nežiūrint, kad kai kurie punktai buvo visai nežymiai pakeisti ir todėl dėl jų nebuvo ilgesnių diskusijų, išskyrus antrąjį paragrafą, susilaukusį nemažą pasisakymų. Tačiau užbėgant kitiems darbotvarkės punktais už akių, reikia pažymėti, kad šis klausimas

Per 32-įj Lietuvos Fondo narių suvažiavimą Lemonte kalba Fondo Tarybos pirm. Marija Remienė. E. Šulaičio nuotr.

timų, kuriuos reikės šiandien priimti, papildyti ir patvirtinti" – taip kalbėjo LF Tarybos pirmininkė Marija Remienė, atidarant 32-įj LF suvažiavimą kovo 25 d., Pasaulio lietuvių centre Lemonte, prie Chicagos.

išaiškintas taikiai – balsavimo keliu priimant naujai pateiktas pataisas. Už 18-kos paragrafų pakeitimą gauta 7,896 balsai o prieš – 1,564 balsai.

Daugiausia kontraversijų susilaukė 2-sis paragrafas,

(Atkelta iš 6 psl.)
tai jau buvo teisinis pagrindas vežti į nežmoniškų sąlygų konclagerius. Antai Vorkutos konclageryje prižiūrėtojai būdavo ir nuteistieji, iš jų skirdavo brigadininkais dažniausiai kriminalistus, o neretai ir galvažudžius (Lomėkin. Vorkutos konclageryje 1945, 1946 m.). Reikia priminti, kad už žmogaus nužudymą tokie gaudavę vos penkerius metus, o už neat-sargiai ištartą draudžiamą žodį mažiausia bausmė būdavo dešimt metų. Brigadininkai gaudavo daug geresnį valgį negu kaliniai. Lagerio kaliniai buvo visiškai išeikvoti fiziškai ir dvasiškai. Dėl pajuokos iškviestas orkestrą, kuris grodavo maršą šviečiant siaurės pašvaistei, o tuo metu svirduliuojančius alkanus kalinius varydavo į darbą (EČEGA, 1945 m.). Brigadininkai tuos lagerio kalinius vadindavo "docho-diagomis", jie buvo visiškai nualinti, priartėję prie bado mirties. "Laisvėje", t.y. Tarybų Lietuvoje, jautėsi tokia

pati lagerinė atmosfera ne tik kalėjime, bet ir viešumoje: prižiūrėtojams šuniškai tarnavo saujelė prisiplakėlių, kurie pasirašydavo ištremti net savo artimuosius, išdaviškiškai vykdavo okupantų nežmoniškuosius įsakymus.

Norint pažinti tą įžūlią Stalino politiką, reikėjo imtis visokiausių priemonių. Mano žmona buvo rusė, didelė patriotė, kraštutinė nacionalistė. Ji buvo kilusi iš rusų inteligentijos, dvarininkų šeimos, iš prigimties buvo labai iškalbi ir neretai reikšdavo neapykantą kitoms tautoms. Pareigūnams Lietuvoje jos pažiūros labai tiko, todėl ji įsigijo visišką jų pasitikėjimą, galėjo su jais būti atvira. Šitai sužinojau ne vieną paslaptį, padėjusią man išsiaiškinti Stalino politiką Lietuvoje. Tarp kita ko sužinojau, kaip partijos Vilniaus srities komiteto sekretorė Tatjana tvarkė rusifikacijos ir kolonizacijos reikalus Lietuvoje: parkviestas rusus, aprūpindavo juos darbu, o neretai ir butu ir duodavo jiems kažko-

kias pareigas. Dauguma jų buvo prasižengėliai, kiti nuo šeimos iš RSFSR pabėgę vyriškiai. Sakykim, Dieveniškų milicijos viršininkas buvo palikęs savo šeimą ir čia be kliūčių vedė valsčiaus darbuotoją, o Dieveniškų valsčiaus komiteto sekretorius Popovas, pabėgęs nuo šeimos, vedė vietinę gydytoją. Tatjana pasakojo mano buvusiai žmonai, kokias šu-nystes ji kėsdavo lietuviams. Tarp kita ko ji labai suvaržė lietuviams galimybes apsigyventi Vilniuje, tuo tarpu rusams čia nebuvo jokių kliūčių. Arba jeigu koks nors pareigūnas lietuvis mėgino padėti kuo savo tautiečiui, tokį greitai jinais sudorodavo, nes saugumo darbuotojai buvo rusai. Vilniaus srities švietimo skyriaus inspektorius Umbrasas užtraukė jų rūstybę tuo, kad 1949 m. gegužės mėnesį užtarė per sporto šventę Daubutiškėse skriaudžiamus lietuvių vaikus. Jeigu nepageidaujamam lietuviui įrodyti kaltės nebūdavo kuo, tada kaltinimus iš-

lingi finansai". Pabaigoje jis kreipėsi į Viešpatį, prašydamas padėjimo, kad "suvažiavimas nepaskęstų asmeniškųjų ginčuose".

Toliau pagal gausią (18 punktų) dienotvarkę ėjo mirusiųjų Fondo narių pagerbimas. Čia jiems specialią žvakę uždegė Juozas Masilionis, o Ramona Steponavičiūtė perskaitė 1994 m. mirusiųjų narių 97 pavardes. Taip pat buvo sugiedota "Marija, Marija" giesmės keli posmai.

Tuomet buvo persimesta į kiek linksmesnę programos dalį, sukviečiant prezidiumą – pirmininkauti Vytautą Kamantą ir Saulių Čyva, o sekretoriauti Pranę Masilionienę. Be jų, priezidiuman pakviesti ir abu LF pirmininkai (Tarybos ir Valdybos) Marija Remienė ir Stasys Baras.

Pirmieji sveikintojai žodžiu buvo Lietuvos gen. gar-

galvodavę.

Partijos komiteto sekretorė Tatjana kolonizacijos tikslais parkviestas iš tolimos Rusijos lietuvių kilmės rusus. Tai rodo, kad kolonizacija vyko per Centrą. Šalčininkų rajono komiteto antrasis sekretorius (berods, Butkus) buvo čia pavyzdys. Jis buvo persmelktas neapykantos lietuviams ir šitai net savo meilužei išpažino. Kadangi ir ši buvo tokių pat pažiūrų, tai buvo paskirta rajono švietimo skyriaus vizitatore. Butkus nuskriaudė ne vieną lietuvių. Kas žino, kiek tokių išverstarankovių buvo Lietuvoje. Butkus tikriausiai nebuvo vienintelis. Kolonizatoriams viskas buvo galima, ir jie buvo tarytum šventosios karvės, o užsitraukusiems jų rūstybę viskas baigdavosi tragiškai.

Žmonės buvo visiškai priklausomi nuo tų "laisvės" prižiūrėtojų malonės. Gyvenome pusbadžiu, nes pagal korteles maisto užtekdavo tik savaitei. Buvome priversti vogti. Mokytojavau Dieve-

bės konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza, PLB pirm. Bronius Nainys, JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė. Br. Nainys į susirinkusius kreipėsi humoristiniu tonu, pasveikindamas: "Sveiki, milijonieriai". Daiva Kojelytė perskaitė gana ilgą P. Masilionienės rašytą praėjusio suvažiavimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų.

Daug pranešimų

Nemaža laiko taip pat užėmė ir Lietuvių Fondo vadovybės bei atskirų komisijų pranešimai. Pirmoji pranešimą padarė M. Remienė, (tarybos), tada – St. Baras (valdybos), Pirmoji pasidžiaugė LF metiniu kapitalo prieaugiu, kuris siekė beveik 800 tūkst. dolerių. Valdybos pirm. St. Baras irgi praėjusius metus gerai įvertino, pareikšdamas, kad pernai į LF (Nukelta į 8 psl.)

niškių valsčiuje. Teko elgetauti, nes vogti nemokejau. Vaikščiojau po vaikų tėvus ir taip pramisdavau.

Apie valgio gaminimo higieną nebuvo ir kalbos. Atsilikę gyventojai amžiais gyveno skurdžiai. Be to, buvo uždėtos jiems didelės prievolės. Taip norėta į kolchozus suvaryti "savanoriškai". Po kaimus važinėjo visokie pareigūnai ir agitavo už kolektyvizaciją. Beje, veikiau tai buvo grasinimai ir bauginimai. Tie agitatoriai – tai valdininkai, kurie nesiskyrė nuo lagerio pareigūnų. Žmonės iš baimės vaišindavo juos pagal savo išgales. Prisime-nu, Jokūbiškių apylinkės pirmininkas Janas Cudzenowskis tuos slobinus vaišindavo lašiniiais ir girdydavo namine, atnešta iš tų gyventojų, kurie nepajėgė sukrauti prievolių. Kultūringas žmogus nesugebėtų valgyti tų surūdijusių lašinių ir gerti to dvokiančio "samagono". Bet valdininkai ne ką skyrėsi nuo lagerių dugno. Ne vienas iš jų buvo ir nusikaltėlis.

(Bus daugiau)

32-jo Lietuvos Fondo suvažiavimo, įvykusio kovo 25 d., prezidiumas. Iš k.: Saulius Čyvas, Vytautas Kamantas, Marija Remienė, Stasys Baras, Pranė Masilionienė. E. Šulaičio nuotr.

BUVO SUVAŽIAVĘ ...

(Atkelta iš 7 psl.)

įstojo 106 nauji nariai, gauta stambokų palikimų. Jis pažymėjo, kad dabar LF priklauso 6,772 nariai su 7,366,658 dol. kapitalo. Jis kvietė visus darbuotis, kad šiemet būtų pasiekta 8 milijonų dolerių suma.

Gana išsamius, bet kondensuotus pranešimus, padarė Povilas Kilius (finansų komisijos), Daina Kojelytė, (Pelno skirstymo komisijos) Algirdas Ostis (Palikimų) dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Gediminas Balukas (Meno).

Dešimtuojų darbotvarkės punktu numatytą Patikėtinių Tarybos pranešimą padarė jos pirmininkas, LF įsteigėjas dr. Antanas Razma. Jis pažymėjo, jog iš Lietuvai skirta daugiau negu milijono dolerių sumos (1,150,212 dol.) jau yra išmokėta truputį daugiau negu pusę milijono. Šie pinigai yra išmokami, kada projektai yra įvykdomi ar gaunamos garantijos apie jų vykdymą. Spaudos atstovams buvo išdalintas sąrašas – sakantis kiek kuriam projektui yra paskirta lėšų ir kiek jų yra išmokėta. Čia reikia pažymėti, kad kai kurie išmokėjimai yra daromi dalimis. Daugiausia – 300 tūkst. dolerių buvo paskirta M.K. Čiurlionio muziejui Kaune – jo rekonstrukcijai, oro kondicionavimo sistemos ir apsaugai įrengti. Tačiau išmokėjimų jokių nepadarėta, nes, kaip atrodo, negalima "susikalbėti" su projekto vykdytojais.

Taip pat buvo padarytas ir Kontrolės komisijos pranešimas. Tą atliko Pijus Stančius, pabrėždamas, kad visa apskaita vedama tvarkingai.

Neapsieita ir be rinkimų

Buvo renkama trečdalis LF tarybos – tų narių, kurių trijų metų kadencija šiemet baigiasi. Taip pat rinkta ir Kontrolės komisija. Šie punktai tai buvo tik formalumas, nes į Tarybą tebuvo pasiūlyti tik 6 nariai (6 reikėjo išrinkti). Kiek geriau buvo Kontrolės komisijoje, nes ten reikėjo išrinkti tris iš keturių pasiūlytų kandidatų. Niekas

dabar iš narių net nebandė siūlyti pridėtinių kandidatų, nes apie LF vadovybę susibūrę žmonės turi tūkstančius balsų ir čia eilinis narys (arba jų grupelė) nieko negali pakeisti.

Renkant narius į Tarybą pagal balsų skaičių kandidatai išsirikiavo taip: Vytautas Narutis, Saulius Čyvas, Stasys Baras, Vytautas Kamanas, Arvydas Tamulis, dr. Ferdinandas Kaunas. Pirmasis gavo 9,066 balsus, o paskutinis – 5,521. Į Kontrolės komisiją pagal balsų daugumą išrinkti: A. Norvilas, P. Stončius, V. Juška. Nepateko – dr. K. Jablonskis.

Darbotvarkėje buvo punktas ir pranešimams iš kitose vietovėse esančių igaliojinių. Čia pasireiškė tik vienintelė Dalia Puškorienė iš Clevelando, padariusi pranešimą apie savo veiklą. Taip pat buvo ir diskusijos bei pranešimų priėmimas, klausimai bei sumanymai, o taip pat ir nutarimų priėmimas.

Kadangi reikėjo skaičiuoti balsus, tai rezultatų paskelbimas bei suvažiavimo uždarymas nukeltas kiek vėliau ir per tą laiką suvažiavimo dalyviai pavaišinti pietumis. To jie, turbūt, buvo užsitarnavę, nes pats suvažiavimas vyko be pertraukos nuo 9,30 val. iki beveik 3 val. Pabaigoje visi sugiedojo Tautos himną.

Kadangi čia nėra suvažiavimo protokolas, tai nevisi darbotvarkės momentai jame užfiksuoti. Čia dar norėtųsi pažymėti kai kurias suvažiavimo komisijas. Organizavinę komisiją sudarė: Kostas Dočkus, Vaclovas Momkus, Alė Steponavičienė (ji yra LF sekretorė); Nominacijų komisiją – dr. Kazys Ambrozaitis, Povilas Kilius, dr. Antanas Razma; Nutarimų komisiją – dr. Jonas Valaitis, dr. Gediminas Balukas, dr. Antanas Razma, Algirdas Ostis; Spaudos komisiją (ją sukvietė Jonas Končius) – Bronius Juodelis, Aldona Šmulkštienė, Edvardas Šulaitis, Birutė Vindašienė, Juozas Žemaitis, Petras Petrutis, Balys Brazdžionis.

Baltimorėje įvykusios Kultūrinės popietės programos atlikėjai. Iš k.: Kazys Bradūnas, Jurgis Jankus, popietės vedėja Aldona Marcinkienė, akt. Juozas Palubinskas, Stasė Šakytė-Surdokienė, Aleksandras Radžius.

L.B. FLORIDOS APYGARDOS METINIS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Bendruomenės Floridos Apygardos metinis suvažiavimas įvyko vasario 24-25 d. Treasure Island Inn, Daytona Beach Shores, ant Atlanto kranto.

Suvažiavimą vasario 24 d. tuoj po vidurdienio atidarė Daytona Beach apylinkės pirmininkė dr. Birutė Preikštienė. Pasveikinęs suvažiavimą, apygardos pirmininkas Liutaveras Siemaška toliau suvažiavimui vadovauti pakvietė Daytona Beach Lietuvių klubo pirmininką Joną Daugėlą. Po kun. dr. Mato Čyvo sukalbėtos invokacijos ir mirusiųjų narių prisiminimo tylos minute, buvo sudarytos spaudos ir nutarimo komisijos ir priimtas 1993 metų suvažiavimo protokolas, kuris buvo išsiuntinėtas apylinkių valdyboms prieš suvažiavimą, todėl nebuvo reikalo jį čia skaityti ir svarstyti.

Suvažiavimą Lietuvos Dukterų vardu sveikino Dalia Augūnienė, Daytona Beach Lietuvių klubo vardu Jonas Daugėla, o raštu sveikino JAV LB prezidiumo pirmininkas dr. Zigmąs Brinkis.

Apygardos pirmininkas prieš suvažiavimą buvo paruošęs apylinkių metų veiklos ir finansinės apyskaitos formą, todėl apygardai priklausančių septynių apylinkių atstovai savo pranešimuose palietė tik svarbesnius klausimus. Reikia pabrėžti, kad šiame suvažiavime pirmą kartą dalyvavo visų septynių apylinkių atstovai ir padarė pranešimus.

Atlantos apylinkė (priskirta Floridos apygardai), pagal jos pirmininką Evaldą Kazlauską, turi virš 100 narių, gan daug iš mišrių šeimų, todėl susirinkimuose pranešimai yra daromi anglų kalba. Jau dabar pradedama ruošti priimti daug svečių iš visos Amerikos, kurie atvyks į 1996 metų olimpiadą.

Aukšinio Kranto apylinkė pirmininkauja Jonas Paškus. Pranešimą padarė Vytautas Dubauskas. Apylinkė turi 65 narius, beveik visi pensininkai. Mėginama pritraukti jaunimą. Mėnesiniuose priešpiečiuose dalyvauja maždaug 25 nariai. Prof. Vytauto Landsbergio pagerbime dalyvavo 130 žmonių. Apylinkėje veikia Tėvynės Sąjungos skyrius, Lietuvos našlaičių šalpos ir Vasario 16-tosios gimnazijai remti komitetai.

Daytona Beach pirmininkė Birutė Preikštienė pranešė, kad čia gyvena apie 110 lietuvių, bet ne visi laiko save LB nariais. Yra planuojama išduoti korteles solidarumo mokestį sumokėjusiems. Veikia Lietuvių klubas, kuriam vadovauja Jonas Daugėla.

Įdomu pastebėti, kad čia gyvena dviejų Vasario 16-tosios Akto signatarų dukterys: Rita Vileišytė-Bagdonienė ir Ona Smilgevičiūtė-Žolynienė.

Miami apylinkė, pasak pirmininko Vytauto Dubausko, merdi. Veiklesnis yra Lietuvių klubas, kuris turi apie 110 narių. Šis klubas rūpinasi savo reikalais ir nerenka aukų LB reikalams. Galvojama sujungti Miami ir Aukšinio Kranto apylinkes į vieną.

Palm Beach apylinkę jos pirmininkas dr. Vytautas Majauskas pavadino migruojančia apylinkė: ji turi daugiau narių žiemos mėnesiais, o karščiams prasidėjus daug narių patraukia į šiaurines krašto dalis. Kiekvieno mėnesio antrą antradienį nariai ir svečiai renkasi Picadilly kafeterijoje, kur beveik kiekvieną kartą daromi aktualūs pranešimai. LB apylinkė artimai bendrauja su Lietuvos Dukterimis, Lietuvos Vyčiais, "Dainos" chorą, respublikonų skyrium. Čia yra lankęsi prof. Vytautas Landsber-

gis, Balys Gajauskas, Vytautas Dudėnas, Lietuvoje dirbęs bankininkas.

St. Petersburg apylinkę atstovavo pirmininkas Klemas Jurgėla. Tai didžiausia apylinkė Floridoje, turinti 267 solidarumo mokestį sumokėjusius narius. Išlaikoma lituanistinė mokykla, kurioje yra 29 mokiniai. LB artimai bendrauja su Lietuvių klubu, kuris turi apie 500 narių. Daug vietos lietuvių priklauso abiem vienetais. Klubo pirmininku neseniai išrinktas Albinas Karnius, kuris yra ir JAV LB XIV tarybos narys.

Sunny Hills apylinkės pirmininkė Laima Savaitienė pasidžiaugė, kad solidarumo mokestį kasmet sumoka virš 100 vietos lietuvių. Krašto valdyba šiemet pirmą kartą atkreipė dėmesį į didžiulį JAV bendroves, kurios padvigubina savo tarnautojų ir pensininkų aukas per Matching Gifts programas. Jau užpildyta keletas pareiškimų padidinti Vasario 16-tosios šventėje gautas aukas.

Apygardos reikalus aptarė pirmininkas Liutaveras Siemaška. Jis nusistebėjo keistu reiškiniu: pensininkai "neturi laiko" visuomeninei veiklai. Pabrėžė būtiną reikalingą įtraukti į LB veiklą jaunimą – tiek čia gimusius, tiek iš Lietuvos neseniai atvykusius.

1996 metų suvažiavimą apsiėmė globoti St. Petersburg apylinkė, vadovaujama Klemo Jurgėlos.

Dienos programa baigėsi apie 5:00 v.v. Visi dalyviai buvo pakviesti į "itališką vakarienę" dr. Sigitos Ramanauskienės namuose. Dalyviai iš anksto įsigijo bilietus po \$7 asmeniui. Visas pelnas skiriamas paremti Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) kandidatus Lietuvos savivaldybių rinkimuose kovo 25 d. Tėvynės Sąjungą Floridoje atstovauja Vytautas Dubauskas. Į vakarienę atsilankė virš 60 žmonių.

A. † A.

POVILUI BIELSKIUI

mirus, jo dukroms JADZEI DAUTIENEI ir DANUTEI BARIENEI ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą

*Aldona ir Edas Bliumentaliai
Bronė ir Benius Paulioniai
Elzė ir Vytas Račkauskai
Irena ir Edas Rydeliai
Roma ir Henrikas Tatarūnai
ir Jonas Rastenis*

SVARBUS REIKALAS

Vladas Vijeckas

Dar niekados nepasakiau savo draugui Florijonui NE. Ačiū Praamžiui, jis manęs dar nešaukė vidurnaktį, bet kada šaukia bet kuriuo dienos laiku, niekad neatsisakiau. Taip įvyko ir šį kartą. Pakvietė telefonu atvykti.

– Labai svarbus reikalas, – sako Florijonas. – Būtinai atvažiuok.

Nieko nelaukęs sėdau į savo gerokai kosiančią, turbūt dusuliu sergančią, mašiną ir nukakau pas Florijoną.

Florijonas mane nutempė į savo namų koridorių. Ten stovėjo gana didelė sofa.

– Ar matai tą prašmatnų gyvenimo įrankį?

– Matau, kaip nematysi. Sofa. Ir gana didelė. O kaip lietuviškai būtų sofa? Gal minkštasuolis, gal patogsuolis?

– Tu man lietuvių kalbos pamokos nepradėk. Šitą minkštasuolį, jeigu nori taip vadinti, reikia pergabenti į saloną. Taip namų viršininkė įsakė. Po to kai buvo įsteigta moterų partija Lietuvoje aš likau mažumoje. Tiesą sakant, šiuose reikaluose niekad nebuvau daugumoje. Nesivelkim į politiką. Čia labai paprastas realus gyvenimiškas reikalas, ko dabar valdančioji Lietuvos partija nesupranta. Vajei ir vėl į politiką veliuosi. Gana. Padėk man šį minkštasuolį pergabenti į saloną.

Po gerokos valandos pastangų prakišti minkštasuolį pro siaurus laiptelius ir dar siauresnes duris, pagaliau pavyko įgabenti į saloną. Florijonienė pirštu parodė vietą, dar keletą mostų pamosikavo pakoregavimui ir išnyko pareikšdama, kad daugiau neturi laiko, nes turi susitarimą su plaukų stilizavimo specialistais.

Palikome mudu su Florijonu ir pavargę atsidrėbėme ant minkštasuolio, kurį pagal senus papročius dar vadino me sofa.

Florijonas ištraukė iš kažkur bonkelę. Po poros aukštapių (haibolų):

– Po sena sofa lengvai buvo galima paslėpti. Po šita nauja bus sunkiau. Labai žema ir nepatogi. Reikės surasti naują vietą. Nors mano bobulė suuodžia visas vietas. Kasdien reikia ieškoti naujos.

Florijonas pripylė ir mudu pakėlėme aukštapius už naują sofą ir sugiedojome ilgiausių metų naujam įnamiui. Florijonas beveik susigraudino.

– Senoji sofa buvo tiesiog kaip šeimos narys. Atvykus į šį kraštą, pusbrolis atidavė. Jam irgi žmona įsakė naują pirkti. Kiek gražių valandų ji pergyveno. Prieštelius apsilankiusius pasodindavau, pavargęs priguldavau, laikraštį paskaitydavau. Kiek knygų perskaičiau, kiek išminties įgavau ant tos sofos.

(Atkelta iš 2 psl.)

ir 1986-88 m. Prieš tai jis buvo parlamento nariu nuo 1967 m. Beveik 20 metų jis buvo Paryžiaus meru.

• Bosnijos kareiviai pradėjo apšaudyti serbų pozicijas prie Tuzla miesto. Laukiama karo paliaubų galo.

• Italijos ekonomistas Renato Ruggiero taps pirmuoju Pasaulio Prekybos organizacijos vyriausiu direktorium.

• Apie 35,000 Turkijos kariuomenės baigia valyti Irako teritorijoje esančias kurdų karines stovyklas. Ši turkų ofenzyva dar atitolino planuojamą Turkijos priėmimą į Europos sąjungą. Turkų bombonešiai puolė kurdų sandėlius netoli Irano sienos. Net pačioje Turkijoje yra politinių grupių, kurios kritikuoja šią ofenzyvą, ragindamos vyriausybę suteikti Turkijos kurdams daugiau autonomi-

Florijonas dar daugiau susigraudino. Beveik prie ašarų.

Norėdamas nukreipti jo liūdnas mintis, sakau:

– Florijonai, matau lėtynoje tarp knygų nemažą butelį šampano. Kam jį laikai?

Florijonas atkuto.

– Čia šampanas labai svarbiam įvykiui. Ir jau nebetoli. Kai Brazauskas bus išmestas iš valdžios, gersime tą butelį. Ir aš tau dar kartą sakau: jau greit.

O kaip tu manai moterų partija ar bus tokia pat žiauri, kaip komunistų? Gal siųs mus į Aliaską.

Iš visur apie viską

jos, ypač švietimo, spaudos ir televizijos srity.

• Rusijos valdžia sutiko atidėti Ukrainos skolų mokėjimą. Už dujas ir naftą Ukraina skolinga rusams pusterčio bilijono dolerių. Nežiūrint šio rusų gesto, Ukrainos parlamentas kovo 17 nubalsavo panaikinti Krymo parlamento prorusišką konstituciją ir pareikalavo, kad Krymo prezidentas Jurij Meškov būtų traukiamas atsakomybėn "už savo įgaliojimų peržengimą". Jis vadovauja Krymo rusų nacionalistų judėjimui, reikalaujančiam Krymo atsiskyrimo nuo Ukrainos. Rusijos vicepremjeras Oleg Soskovec pasakė Kijeve: "Ukrainos vidaus politika yra jos pačios reikalas". Nuosaikieji ukrainiečiai parlamente davė Krymo rusams laiko iki gegužės 15 d. sukurti "priimtinesnę konstituciją".

• Graikijos socialistas premjeras Andreas Papan-dreaou po kelių operacijų staiga suseno. Laukiama, kad jį teks pakeisti. Spaudoje užsimenama, kad privatų premjero gyvenimą ir net valdžios reikalus tvarko jo jauna žmonėlė Dimitra. Kalbama, jog ji labai išlaidi, kas netinka socialistų partijos premjero žmonai. Ji leidžianti didelės sumas naujai premjero vilai Atėnų priemiesty. Ji įsivėlusį į nelegalų azartinių lošimų biznį ir bandanti kištis į Graikijos aviacijos linijos "Olympic Airways" dirigavimą. Ponia Dimitra anksčiau dirbusi šios linijos lėktuvų stuardėse.

• Suomijos parlamento rinkimuose socialdemokratų partija padidino savo atstovų skaičių 200 vietų parlamente nuo 48 atstovų iki 63. Suomų valstiečių liaudininkų partija, vadovavusi buvusiai vyriausybei, tegavo 44 parlamento vietas. Vyksta derybos dėl naujos koalicijos. Suomijos buvusiai vyriausy-

bei teko nelengvas uždavinys, kai uždarytą buvusioji Sovietų Sąjungos rinka, sumažėjo eksportas, teko ieškoti naujų pajamų šaltinių. Padidėjęs nedarbas ir sumažėjusi gamyba pakenkė centro partijoms dabartiniuose balsavimuose. Buvęs premjeras Esko Aho, 41 m. amžiaus, laikomas suomių atsigavimo architektu ir laukiama, kad jam bus pasiūlyta svarbi vieta Suomijos vyriausybėje, nors jo partija ir pralaimėjo.

• JAV Atstovų Rūmų siūlomos šalpos įstatymų reformos pirmiausia numato šalpos reikalus perleisti atskiroms valstijoms spręsti, atimant šalpą iš federalinių įstaigų rankų. Komentatoriai įžiūri šitokioje padėtyje lenktynes tarp atskirų valstijų, kas išives griežtesnius įstatymus. Pastebėta, kad kai kur plaukia visokie šalpų gavėjai, nes žino, kad naujoje vietoje lengviau pašalpą gauti arba jos gaunama daugiau. Savo iniciatyva sumažinti lėšas jau pasižymėjo Wisconsin valstija. Prieš šalpą pasisakė ir Kalifornijos balsuotojai. Nauji suvaržymai Atstovų rūmų projekte palies AFDC įstatymą (Aid to Families with Dependent Children). Šiuo metu paramos čekius gauna 14 milijonų nevedusių merginų su vaikais. Įstatymo kritikai nurodo, kad bus badu marinami amerikiečiai vaikučiai. Pagal naują įstatymą mergaitės nesulaukusios 18 metų, negaus jokių pašalpų. Kitos, jau gaunančios šalpą vienam vaikui, negaus šalpos padidinimo, jei atsiras daugiau vaikų, kol jos šelpiamos gyvena. Siūloma neduoti jokių pašalpų net ir legaliems imigrantams, kol jie neturi pilietybės. Jau 44-se valstijose yra bandomos įvairios šalpos programos, ieškoma pakeitimų, kurie mažiau kainuotų ir nebūtų piktnaudžiaujama.

DIRVOS redakcijai

Kovo 23 d. Dirvos numeryje atspausdinote Birutės Pūkelevičiūtės "Patikslinimą" dėl mano metinio pranešimo, kuris buvo paskelbtas anksčiau Dirvos numeryje. Jaučiu reikalą atsakyti.

Dėl LB Washingtono apylinkės valdybos organizuojamo literatūrinio renginio ir Birutės Pūkelevičiūtės dalyvavimo, su ja tarėsi p. J. Vaičiulaitienė, LB valdybai pati pasiūlysi surengti poeto ir rašytojo Antano Vaičiulaitio kūrybos popietę. Kadangi p. Vaičiulaitienė norėjo, kad programą atliktų Birutė Pūkelevičiūtė, kaip jos gera pažįstama, ji ir buvo papra-

šyta su p. Pūkelevičiūte susitarti. Jeigu per p. Vaičiulaitienės pasitarimus p. Pūkelevičiūtei nepaaiškėjo, jog tai būtų buvęs LB renginys, tai man telieka atsiprašyti, kad jai tai nebuvo pasakyta.

Savo metinį pranešimą pagrindžiau LB Washingtono apylinkės valdybos susirinkimų protokolais, kuriuos sąžiningai rašė buvusi Valdybos sekretorė dr. Danutė Harmon.

Manau, kad šiuo paaiškinimu galima padėti tašką "patikslinimams" ir Dirvos puslapius skirti įdomesniems rašiniams.

Nerija Kasparienė
Buvusi LB Washingtono apylinkės valdybos pirmininkė

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH STREET DOUGLSTON NY 11363

TEL (718) 423-6161 FAX 718-423-3979

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Skrydis į Vilnių Balandžio 1 – gegužės 31 Birželio 1 – rugpjūčio 31 iš

Chicago	\$ 655	\$ 765
Cleveland	731	927
Detroit	739	891
Los Angeles	865	1,017
Miami	725	925
New York	630	740
San Francisco	900	1,025
Tampa	759	911

Plius mokesčiai. Kainos turi apribojimų. Teiraukitės dėl kainų iš kitų miestų.

1995 grupinių kelionių į Lietuvą brošiūra jau paruošta. Kreipkitės. Prisiimsime. Grupių organizatoriams teikiamos specialios nuolaidos.

VYTIS TRAVEL

40-24 235 St.

Douglston NY 11363

Tel. 718-423-6161; 1-800-77-VYTIS 1-800-77-89847

FAX 718-423-3979

KETURI LIETUVIAI STUDENTAI GINA CHICAGOS GARBĘ

Stambus (36 puslapių) Vilniuje išeinantis savaitraštis "Pirmadienis" 1995 m. Nr. 13 patalpino Illinois universiteto Chicagoje lietuvių kalbos kurso studentų: Monikos Gylytės, Aristos Strungytės, Tomo Vaičio ir Viliaus Žukausko rašinį "Dar karą apie Chicago...", kuriame jie gina Chicagos miesto garbę. Jie reaguoja į anksčiau (Nr. 4) šiame laikraštyje tilpusį Snieguolės Pilypienės straipsnį "Viskas Chicagoj...", kuriame neteisingoje šviesoje pristatomas šis miestas ir jo nuotaikos.

Kaip atrodo, Snieguolė Pilypienė ankstesniame rašinyje padarė grubių klaidų ir labai juodai atsiliepė apie Chicago. Ji anksčiau buvo rašiusi, kad Chicagos televizijos 32 kanalas kiaurą parą šturpino žiūrovus baisia tragedija – moteris lietuviška pavarde nužudė tris savo mažamečius vaikus. Dėl to studentai taip sako:

"Nei mes, nei mūsų draugai nėra girdėję apie tokį įvykį. Iš kur jūs gavote tokią informaciją? Esame girdėję tik apie ponį iš Šiaurės Carolinos, ne iš Chicagos, kuri nuskandino du (ne tris) savo vaikus, tačiau jos pavardė – Smith mums neatrodo labai lietuviška... Ponios Pi-

lypienės straipsnis iškreiptas ir vienpusis, tarsi atėjęs iš sovietinės spaudos, – apie Ameriką surinkta viskas, kad čia blogiausia..."

Toliau lietuvių studentų rašinyje teigiama: "Chicago gražus miestas ir mums patinka čia gyventi. Įvairiu paros metu mes važinėjame po visą miestą ir draugaujame su įvairiausiais žmonėmis. Lietuviai draugauja ir su juodaodžiais. Gal poniai Pilypienei sunku patikėti, kad juodaodis gali būti geras žmogus. Bet odos juodumas nereiškia, kad jis yra chuliganas, nori okupuoti Marketparką ir išžudyti visus lietuvius".

O savo įžvalgų straipsnį jie baigia taip:

"Perskaite tokį straipsnį Lietuvos žmonės manys, kad tik išlipę iš lėktuvo Chicagoje gali būti išprievartauti, tik nuvažiaavę į Marketparką apšaudyti ir apvogti. Štai, Lietuvoje Vilių apvogė teta, bet mes nenorime apie tokius dalykus rašyti piktdžiugiškai. Žmonės skirtingi. Jie ne visi sugyvena. Mes mylime visus žmones ir žinome, kad mūsų Marketparke neišsaudys. Gal apvogt, bet prie to esame pripratę jau Lietuvoje".

Kalbant apie nusikaltimus, reikia pasakyti kad Lietuvoje jų žymiai daugiau da-

bar atsitinka negu Chicagoje, nežiūrint, jog Chicago su apylinkėmis beveik dvigubai didesnė negu Lietuva. Ir jeigu tą nori sužinoti – toli nereikia eiti faktų ieškoti. Tenka tik perversti bent kelis "Lietuvos ryto" numerius ir tada plaukai ant galvos net gali atsistoti. Štai, iliustracijos dėlei tik vieno "Lietuvos ryto" (1995 m. kovo 9 d. Nr.) puslapio antraštėlės: "Mirtinai mušė ir tyčiodamasis kankino", "Sulaikytas seksualinis maniakas iš Naujosios Vilnios", "Pagrobtos mergaitės paieškos bus tęsiamos", "Vaikai rado skeletą", "Vilkiškio maitinės šuo rado narkotikų", "Maršrutą autobusui keleiviai rodė ginklu", "Visaginas – girti kareiviai mušė jaunesnius", "Nėra dienos, kad Kaune nepasireikštų spalvotųjų metalų vagys". Ir šis puslapis dar nėra pats "iškalbingiausias" – kartais randi tokių dalykų, kad net visoje Amerikoje apie tai per 45 čia gyvenimo metus dar neteko skaityti. Ir viskas dabar dedasi mūsų Lietuvoje, o kai kurie žmonės iš tenai drįsta pirštu rodyti į Chicago ar bendrai Ameriką – kaip visokių nusikaltėlių buveinę. Jiems reikėtų, pagaliau, atsibusti!

E. Šulaitis

★★★★★

LB METINIS SUSIRINKIMAS
LB Clevelando apylinkės metinis susirinkimas įvyks balandžio 30 d. 11:45 Dievo Motinos parapijos kavinėje.

REIKĖS MAŽIAU VIZŲ

Nuo kovo 26 dienos Lietuvoje išduodamos naujos vienodos Šengeno vizos.

Užsienio reikalų ministerijos Konsulinis departamentas pranešė, kad turintis šią vizą ir pripažintą nacionalinę kelionės dokumentą asmuo galės keliauti po visas Šengeno susitarimą pasirašiusias šalis – Belgiją, Ispaniją, Olandiją, Liuksemburgą, Portugaliją, Prancūziją, Vokietiją. Po kurio laiko šis susitarimas įsigalios Italijoje ir Graikijoje.

Nuo tos pačios dienos panaikinama vidinė sienų kontrolė tarp minėtų šalių, o tuo metu įvedama Šengeno informacijos sistema leis stiprinti išorinių sienų kontrolę, todėl asmenys, nepažeidę taisyklių, negalės atvykti į jokią kitą valstybę, pasirašiusią šią konvenciją.

Prašantis vizos asmuo turi kreiptis į tos valstybės, kurioje jis ketina lankytis, atstovybę. Kaip praneša agentūra BNS, prašant vizos į ša-

li, kurios neturi savo atstovybių Lietuvoje, yra susitarta:

jeigu pagrindinė šalis, į kurią ketina vykti Lietuvos pilietis, yra Vokietija, Belgija, Olandija, Liuksemburgas arba Ispanija, reikia kreiptis į Vokietijos ambasadą Vilniuje, Sierakausko 24/8 tel.:660-188, 650-189, faksas:632-427;

jeigu pagrindinė šalis, į kurią ketinama vykti, yra Prancūzija arba Portugalija, reikia kreiptis į Prancūzijos ambasadą Vilniuje, Didžioji 1; tel.: 222-979, faksas 223-530.

Nurodoma, kad šis šalių, kurių ambasadų Lietuvoje nėra, pasiskirstymas yra negalutinis ir vėliau gali keistis. Tuo atveju, jeigu vykstama į kelias Šengeno sutarties valstybes ir negalima nustatyti, kuri šalis yra pagrindinis kelionės tikslas, viza išduodama toje Šengeno valstybių atstovybėje, į kurią numatoma įvažiuoti pirmiausia.

BNS, LA

Tautos Fondo metinis susirinkimas

Tautos Fondo metinis susirinkimas įvyks 1995.IV.29 d., Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Pradžią 10:00 val. ryto. Jau išsiuntinėti pakvie-

timai nariams. Jei esate narys ir negavote pakvietimo bei įgaliojimo, prašome kreiptis į TF raštinę, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Tel. ir faksas 718 277-0682

LINAS VYŠNIONIS Advokatas

Telefonas (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

UŽSISAKYKITE "EUROPOS LIETUVI" PAREMSITE

UŽSIENIO LIETUVIŲ SAVAITRAŠTĮ LIETUVOJE!

Londonė 47-rius metus Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos leidžiamas savaitraštis "Europos lietuvis" jau antri metai yra redaguojamas ir spausdinamas Vilniuje. Jame apie Lietuvos kultūrinį, politinį, ekonominį ir už jos ribų gyvenančių lietuvių gyvenimą rašo talentingi žurnalistai bei įvairių sričių specialistai.

Aštuonių puslapių ir gausiai iliustruotas "Europos lietuvis" iš Vilniaus oro paštu yra siunčiamas į 23 pasaulio kraštus.

"Europos lietuvis" prenumerata metams – \$ 60.

Cekius prašome siųsti šiuo adresu:

"Europos lietuvis", 2 Ladbroke Gardens,
London W11 2PT, United Kingdom.

1995 m. prenumeratoriai dalyvaus "Europos lietuvis" 50-mečio jubiliejinėje loterijoje ir kartą per mėnesį gaus nemokamai 4 puslapių priedą "Lietuvių godos".

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

If you can spare 10 minutes,
We can spare \$10,000!

Play **Bingo** from the Ohio Lottery

Imagine winning \$10,000 in just 10 short minutes! It's possible with the Ohio Lottery Bingo Game. On each \$2 ticket, you get four Bingo cards and four chances to win — up to \$10,000! So

JOIN IN THE WINNING

play Bingo at your favorite Lottery retailer. And with luck, you could come out with \$10,000 to spare!

Lottery players are subject to Ohio laws and Commission regulations. For further information, call the Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

CLEVELANDE ir apylinkėse

SVEIKINAME VENTĄ

Nuoširdžiai sveikiname Ventą Civinskaite, Kęstučio ir Ingridos Civinskių dukrą, kuri priėmė Sutvirtinimo Sakramentą Šv. Mykolo bažnyčioje, Independence, OH.

RELIGINĖ ŠALPA

Kovo mėn. abeiose Clevelando lietuvių parapijose buvo pravesta rinkliava Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. Dievo Motinos parapijoje suaukota \$3,298.79 ir Šv. Jurgio parapijoje \$637.00.

DARBO NETEKUSIEMS

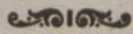
The American Association of Retired Persons padeda darbo netekusiems. Gyvenantiems Cuyahoga apskrityje, 55 m. amžiaus ar vyresniems padedama rasti darbą. Informacijai kreipkitės į

AARP Senior Employment tel 881-1155 (East side) arba 331-1800 (West side). Ši programa yra nemokama, padedanti išmokyti naują specialybę ir surandanti naują darbą.

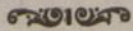
GANDRAS PARSKRIDO

Sveikiname Viliją ir Edį Klimus, sulaukusius sūnelio. Dvi Klimų dukrelės džiaugiasi atkeliavusiu broliuku.

Ger.J.

BALANDŽIO 14 d.,
DIDŲJŲ PENKTADIENŲ,
TAUPA dirbs
nuo 9 v.r. iki 12 v.p.p.

PARENGIMAI

1995 M.

• BALANDŽIO 23 d. Atvelykio Stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto
• BALANDŽIO 30 d. "Dar kartą pavasarį" – Madų paroda Dievo

HOME

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio 9:00 – 4:00
Penktadienį 9:00 – 6:00
Šeštadienį 9:00 – 2:00

Telefonas 348 - 8809

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

Motinos parapijos auditorijoje. Rengia vyr. skaučių Židinys.

• GEGUŽES 7 d. L.B. Clev. Apylinkė ruošia "Vakara motinoms pagerbti". Programą atliks Hamiltono taut. šokių ansamblis "GYVATARAS", vadovaujamas Elytės Tarvydienės.

• GEGUŽES 7 d. ATEITININKŲ ŠEIMOS metinė šventė Dievo Motinos parapijoje. 10 v. šv. Mišios; 11:30 v. akademija auditorijoje.

• GEGUŽES 19, 20 ir 21 d.d., 45-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto Metinės Zaidynės Clevelande. Rengia LSK Žaibas

• GEGUŽES 29 d. Memorial Day – Apeigos-Mišios-pusryčiai. Rengia Katalikų Karo Veteranų Postas 613 Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilnių uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 11 d. – Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Clevelando Baltų Komitetas.

• LIEPOS 8 d 6:00 v.v. šeštadienį L.K. DARŽELIŲ VASAROS VAKARONĖ Gwinn dvare Bratenalh

• LIEPOS 16 d.Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžia 11:30 ryto šv. Jurgio sodyboje.

• LIEPOS 23 d Pensininkų gegužinė Lietuvių namuose

• LIEPOS 30 d sekmadienį 12:00 val. LKVS "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus LSSI Žalgirio šaulių kuopos GEGUŽINĖ BEACHLAND Parke 17815 Canterbury Rd.

• SPALIO 7 - 8 LIETUVIŲ DIENOS rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.

• GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

atlanta

IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje,
Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.
Skubiems siuntiniams: AIR CARGO
Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011
639 East 185 th Street • Cleveland, OH
Iš anksto susitarus, paskambinant į
Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose
galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

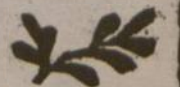

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

LB FLORIDOS APYGARDOS ...

(Atkelta iš 8 psl.)

Suvažiavimas buvo tęsiamas sekantį rytą 9:30. Labai išsamų pranešimą apie Atlantoje 1996 metais rengiamą olimpiadą padarė Daiva Tautvydaitė, kuri yra Atlanta Committee for Olympic Games (ACOG) pakviesta būti to komiteto atstove iš Lietuvos atvykstantiems sportininkams. Olimpiniai žaidimai vyks nuo liepos 19 iki rugpjūčio 4. Daug sportininkų atvyks anksčiau. Lietuviai yra pakviesti dvi savaites prieš žaidimus treniruotis Waycross miestelyje (virš 16,000 gyventojų). Olimpiniam kaimelyje galės gyventi nuo liepos 6 iki rugpjūčio 7, tačiau ten gyventi kainuoja \$100 dienai kiekvienam asmeniui, o Waycross jie bus miesto svečiai.

Žaidynėse bus net 26 sporto rūšys; lietuviai dalyvaus lengvojoje atletikoje, bokse, dviračių sporte, džiu-do, penkiakovėje, plaukime, irklavime ir, tikimasi, krepšinyje. Galutinis Lietuvos dalyvių skaičius priklausys nuo to, ar krepšininkams pasiseks patekti atrankos keliu į šią olimpiadą.

Bus parduodama virš 11 milijonų bilietų, nuo \$5 iki \$50 už bilietą, tačiau bilietai į atidarymo ir uždarymo iškilmės kainuos iki \$100. Žaidynių metu Daiva Tautvydaitė gyvens olimpiniam kaimelyje kaip ACOG "pasiuntinė" (envoy) Lietuvos sportininkams.

Suvažiavimo dalyviai mano, kad būtų gerai nupirkti blokus bilietų toms dienoms, kuriomis lietuviai pasirodys, kad būtų galima kartu sėdėti, mojuoti trispalvėmis ir kartoti "Lietuva, Lietuva!".

Yra bandoma rasti rėmėjų įrengti olimpiniam kaimelyje Lithuanian Culture House, kur būtų galima pardavinėti lietuviškus suvenyrus. Trim savaitėms tai kainuotų \$20-50,000, todėl tokie namai turėtų duoti pakankamai pelno išlaidoms padengti. Šiuo reikalu rūpinasi Atlantos apylinkės pirmininkas E. Kazlauskas, D. Tautvydaitė ir LB ekonominių reikalų tarybos pirmininkas Algis Rimas.

Po trumpos pertraukos sekė dr. Sigitos Ramanauskienės pravesimas simpoziumas "Lietuvių Bendruomenė ir Lietuva", kuriame dalyvavo Angelė Karnienė, Virginija Dubauskienė, Kazimieras Barūnas, Jonas Jurgėla. Ir šie už stalo, ir salėje sėdintieji kalbėjo apie santykius su tauta, kur jokių problemų nėra, ir apie santykius su dabartine teisėta išrinkta krašto valdžia, kuri daug kam nepatinka. Net ir su valdžios atstovais yra vienokia kalba prie vaisių stalo, kitokia viešuose suėjimuose. Reikia rasti Lietuvoje įsiveisusias piktžoles. Tačiau kaimyno daržo išravėjimas vienam atrodo paslauga, kitam įžeidimas. Atsakydama į kai kurių kalbėjusių pareiškimus, kad dabar Lietuvą valdo komunistai, Laima Savaitienė pabrėžė, kad jie yra "buvę komunistai". Yra ir užkietėjusių komunistų Lietuvoje: tai Burokevičiaus, Jarmalavičiaus pagrindinė partija, kuri mielai grįžtų į "tarybinę" tvarką.

Virginija Dubauskienė, naujosios kartos atstovė, atvykusi iš Lietuvos 1986 metais, sakė, kad reikia dirbti kartu, nors bendravime turime būti

atsargūs. Užsienio lietuviai turėtų būti lyg "inspektoriai".

Buvo aptarta politinė ir kultūrinė veikla išeivijoje. LB nėra politinė organizacija; raginamas rūpintis Lietuvos reikalais, kaip skambinimas H.R. 7 klausimu, nėra politinė veikla. LB turėtų būti aktyvi kultūrinėje srityje, remti savo ansamblius ir choras, o iš Lietuvos atvykstančius gerai "perkošti", kad neremtume menkaverčių vienetų. Vytauto Dubausko nuomone, reikia dirbti su partijomis Lietuvoje, kurias randame paramos vertas.

Nutarimų komisija, kuriai pirmininkavo dr. Pranas Zundė, skatina apylinkes rūpintis socialiniais reikalais, šaukti dažnesnius susirinkimus ir pabendravimus. Prašo apygardos vadovybę dar kartą iškelti solidarumo mokesčio, kuris buvo nustatytas bene prieš 44 metus, pakėlimo reikalą; ištirti Miami apylinkės problemą. Išreikšta padėka Daytona Beach apylinkės valdybai ir jos pirmininkei dr. Birutei Preikštienei už šio suvažiavimo surengimą ir pravedimą.

Po pertraukos atstovai ir svečiai rinkosi į kitą salę artimesniam susipažinimui prie kokteilių, o 2:00 v. sėdo prie stalų užbaigtųjų pietums. Pietų metu kalbėjo LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė. Ji užsiminė apie H.R. 7 ir Baltijos valstybėms palankią Richard J. Durbin pataisą, kuri buvo priimta dėka skubios JAV lietuvių akcijos. Jeigu atstovas Kongrese gauna bent septynis laiškus ar telefoninius paskambinimus, yra laikoma, kad reikalas rūpi jo distrikto balsootojams.

Bendravimas su dabartine Lietuvos vyriausybe yra naudingas. LB vadovybei susisiekti su prezidentu A. Brazausku, buvo panaikinti kokių tik uždėti muitai siuntiniams

IR AMERIKIEČIAI GERS LIETUVIŠKĄ DEGTINĘ

Iš Kauno į Baltimorę (JAV) iškeliavo dvidešimties tonų krovininė su Kauno "Stumbras" pagaminta "Lithuanian Vodka". Užjūrio rinką lietuviška degtinė žada pasiekti maždaug po trijų savaitių.

Kauno "Stumbras" rinkos savo produkcijai užsienyje pradėjo ieškoti dar 1989 metais, kuomet paslapčia nuo SSSR valdžios, į Europą išvežė pirmąją lietuviškos degtinės siuntą. Apie tai žurnalistams "Litexpo" parodų centre papasakojo "Stumbro" generalinis direktorius Algimantas Džiugas. Spaudos konferencija buvo surengta pirmosios degtinės siuntos į JAV proga. Pasak A. Džiugo, 1989 metais apie galimybę atsidurti Amerikos rinkoje galima buvo tik svajoti.

"Stumbro" degtinė į JAV pirmą kartą pateko 1992-aisiais metais. Ji buvo pristatyta Ohio valstijoje Clevelande vykusiame parodoje "Business and Industry 2000". Nors į JAV yra importuojama daugiau kaip 300 rūšių degtinės, tačiau lietuviškoji produkcija neliko nepastebėta.

"Stumbro" produkcija susidomėjo firma "Imports by Kelly", vadovaujama JAV gyvenančios mūsų tautietės Ingridos Bublienės, kuri taip

pat dalyvavo minėtoje spaudos konferencijoje. Ponia I. Bublienė papasakojo, kad norėdama pirkti mūsų produkciją, firma daug laiko ir energijos išleikvojo išgydama įvairiausius leidimus. Labai griežti reikalavimai Amerikoje keliama ne tik alkoholio produkcijai bei jos įvežimo tvarkai, bet ir etiketėms.

"Lithuanian Vodka" Amerikoje pardavinės firma "Port Dixie Imports", kurios būveinė yra Washington, ir jai vadovauja pulkininkas V. Pedone. Ši firma importuoja į JAV daugiau kaip 150 rūšių alkoholinius gėrimus ir savo prekybos tinklą turi visose valstijose.

Amerikoje degtinė nėra tokia populiari kaip Rusijoje. O jei ji geriama, tai dažniausiai, pasak p. I. Bublienės, pasirenkamos "Absolut", "Finlandia" ar "Stolichnaja" degtinės. Tikimasi, jog ir "Lithuanian Vodka" pavyks išsikovoti savąją vietą po saule Amerikos rinkoje. Kauno "Stumbras" 0.75 talpos butelį importuotojams pardavinės po 2 JAV dolerius. Mažmeninė kaina Amerikoje žada būti apie 12 dolerių.

Jonas Okmanas

★★★★★

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Žiogas W., Orefield	10.00
Praleika E., Little Falls	5.00
Beleckas V., Sunny Hills ...	10.00
Griganavičius P., St. Pete B. .	20.00
Cigas E., Lakewood	10.00
Smelstoriū A., Euclid	10.00
Balys M., Cleveland	10.00
Janulis E., Cleveland	20.00
Urbaitis V., Mayfield Hts. ...	20.00
Bartkus E., Beverly Shores ..	10.00
Tamulionis R., St. Pete B.	10.00
Kremeris O., La Grange P. ...	20.00
Žukauskas G., Chicago	10.00
Abromas B., Lincolnwood ..	5.00
Kronas E., Canada	20.00
Matonis L., Langhorne	10.00
Astasaitis B., Troy	10.00
Daytona Beach	
Lietuvių klubas	100.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

★★★★★

ANGLŲ KALBOS KURSAI

Cleveland Heights-University Heights City Schools praneša, kad nuo š.m. balandžio 17 dienos pradėdami anglų kalbos kursai. Kursuose dėsto patyrę mokytojai. Yra trys grupės - viena pradedančių ir dvi pažengusių. Mokymas kursuose nemokamas.

Dėl informacijos prašome kreiptis į Cleveland Heights-University Heights ESL program telefonui: 371-7138.

Broliai ir svainiai

**A.A.
ANTANUI MARČIULYNUI**

Lietuvoje mirus, mielus AGUTĘ ir BRONIŲ DŪDAS nuoširdžiai užjaučiame

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Los Angeles skyrius

**A. A.
JONUI ŠARKAUSKUI**

mirus, jo žmonai ELENAI, sūnums: ALGIUI ir VALDUI, seserims: ONAI ir TERESEI, jų šeimoms, visiems giminėms ir artimiesiems, nuoširdžiai reiškiamo šaulišką užuojautą

LSS Išeivijoje
Žalgirio Šaulių Kuopa

A. † A.

ELENAI VALTERIENEI

mirus, dukrą RĖDĄ ir JUOŽĄ ARDŽIUS ir visą jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Regina ir Rimvydas Šležai
Ona ir Viktoras Šilėnai
Genovaitė ir Anicetas Bundoniai

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
St. Petersburgo skyriaus nariui

**A. † A.
KLEMUI JURGĖLAI**

mirus, liūdinčią žmoną IRENĄ, dukras RŪTĄ su šeima bei LINDĄ ir visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

A. L. Tautinės Sąjungos
St. Petersburgo skyrius